

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
Інститут філології й журналістики
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ПОРТРЕТНИЙ НАРИС «ТВЕРЕЗІСТЬ, КУЛЬТУРА
І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ ВІКТОРА БРОНЮКА».
ДО 10-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУРТУ «ТІК»**

Студентки IV курсу, групи 4Ж
галузі знань 0303 Журналістика та
інформація
напряму підготовки 6.030301 Журналістика
Дяченко Марини Василівни

Науковий керівник: доцент, кандидат наук із
соціальних комунікацій Гандзюк В. О.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____

м. Вінниця – 2016 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
1.1. Теоретична база.....	3
1.2. Обґрунтування проекту.....	10
1.3. Мета роботи.....	11
1.4. Джерела фактів.....	12
1.5. Сфера застосування.....	12
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПОРТРЕТНОГО НАРИСУ «ТВЕРЕЗІСТЬ, КУЛЬТУРА І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ ВІКТОРА БРОНЮКА». ДО 10- РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУРТУ «ТІК».....	14
2.1. Структура проекту.....	14
2.4. Ідея.....	16
2.5. Смысл.....	17
2.6. Специфіка аудиторії.....	17
III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19
IV. ПОРТРЕТНИЙ НАРИС «ТВЕРЕЗІСТЬ, КУЛЬТУРА І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ ВІКТОРА БРОНЮКА». ДО 10-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУРТУ «ТІК».....	22

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Теоретична база

У межах різних потоків інформації існують вироблені практикою, історично сформовані жанри [11, с. 147]. Саме у формі жанру втілюється творчий задум журналіста, де текст набуває певних характерних рис, особливостей внутрішньої й зовнішньої побудови.

У «Сучасному словнику літератури і журналістики» існує визначення жанру як терміну літературного: «Жанр – термін, що вживається на позначення різних літературних родів. За прийнятою класифікацією рід поділяється на жанри, жанри – на види» [6, с. 43].

Щодо журналістики, то Д. Григораш поняття жанру трактує як «усталений тип твору, який склався історично і відрізняється особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури» [9, с. 76].

Дослідженню жанрів, їхній класифікації присвячено чимало робіт українських і закордонних науковців. Серед них праці О. Грабельнікова [8], О. Гриценка [10], В. Здоровеги [11], Г. Кривошеї [17], І. Михайлина [19], А. Москаленка [20], О. Тертичного [22], В. Шкляра [10].

Відповідно до класифікації, виділяють три види жанрів: інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні. До інформаційних жанрів належить замітка, репортаж, інтерв'ю та звіт. До аналітичних жанрів – кореспонденція, стаття, коментар, рецензія, огляд. До художньо-публіцистичних – фейлетон, памфлет, есе та етюд.

Важливу роль в написанні журналістських публікацій, окрім інформативності, відіграє образність. Саме вона дозволяє аудиторії наблизитися до розуміння того, що намагався зобразити автор. Найбільше образність притаманна художньо-публіцистичним жанрам.

У системі художньо-публіцистичних жанрів друкованої журналістики існує жанр, якому найбільше властива образність в усіх її проявах. Цей

жанр – нарис. Сьогодні його вважають «королем» художньо-публіцистичних жанрів, але з точки зору підготовки – він один з найбільш трудомістких. І оскільки написати хороший нарис журналіст зможе тільки в тому випадку, якщо він впевнено володіє різними методами відображення дійсності [22, с. 239].

Нарис – один з основних художньо-публіцистичних жанрів, який існує вже кілька сторіч. Із розвитком журналістики він модифікувався і сучасні його зразки суттєво відрізняються від матеріалів цього жанру, які друкувалися на сторінках газет та журналів 100 чи 150 років тому. Із виникненням радіомовлення та телебачення відповідно з'явилися радіо- та теленариси.

Характеристику та загальні особливості нарису досліджували у своїй працях О. Глушко [7], В. Здоровега [11], М. Кім [12], С. Корконосенко [16], І. Михайлин [19], О. Тертичний [22]. Із зарубіжних науковців – З. Вайшенберг [4] та Ш. Рус-Моль [24].

За І. Михайлиним, нарис – центральний жанр публіцистики, що передбачає оперативний відгук на суспільно важливу подію, розкриття образу цікавої особи, створення портрету колективу, розповідь про побут, звичаї й людей певного регіону своєї й чужої країни. Цей жанр дав назву одній з рольових спеціалізацій у журналістиці: автори нарисів тут називаються «нарисовці». Внутрішньожанрова типологія нарису включає в себе портретний, проблемний, подорожній, науково-популярний та інші його зразки [19, с. 383].

«Нарис – найпоширеніший художньо-публіцистичний жанр, у якому досліджуються реальні життєві явища через людські долі та характеристики з метою впливу на соціальну практику, формування особистості, її орієнтації у системі соціально-політичних і духовних цінностей», – так про цей жанр зазначає у своєму підручнику «Теорія і методика журналістської творчості» В. Здоровега [11, с. 252].

Сучасному нарису найчастіше властива документальна насиченість, часто – у шкоду художності. Це, очевидно, викликано тим, що вихідний матеріал, тобто фактичні події, про які повідомляє нарисовець, часто настільки драматичні, сюжети їхні настільки непередбачувані, що розкриваються таємниці настільки привабливі, сенсаційні, що самі по собі здатні привертати увагу читача і сприйматися ним на рівні інформації, яка почерпнутої з найцікавіших мистецьких творів. У цьому випадку потреба в інтенсивній художньої переробці вихідної інформації нерідко стає зайвою [22, с. 240].

Специфіка побудови нарису залежить від його різновиду. Так чимало журналістів виділяють різні види нарисів, найпоширенішими з яких вважаються проблемний, портретний та подорожній.

Популярним є портретний нарис, предметом якого є особа, та чи інша людина. Проблемний нарис зводиться до художньо-публіцистичного розкриття певної суспільної проблеми. У подорожньому нарисі журналіст на матеріалі відвідування певних місць намагається довести до читача результати свого художньо-публіцистичного аналізу.

Виділяють також такий вид міні-нарису як замальовка, побачена і описана журналістом сценка з життя, яка дозволяє йому в закодованій формі донести до читача певну ідею [2, с. 3].

Особливість нарису – широке використання в ньому елементів художнього мислення: створення портретів героїв (причому не лише зовнішніх, але й психологічних), зображення їх у дії, за допомогою розгорнутої мовної характеристики, використання вимислу й домислу, зображення пейзажів, інтер'єрів та екстер'єрів, наведення красномовних деталей і подробиць. Автор створює сюжет, розбудовує публіцистичний конфлікт, вдається до психологічного аналізу. Усе, що може наблизити героїв до читача, запліднити його авторським баченням подій і проблем, активно використовує нарисовець. Нарис споріднений з оповіданням і найближчий його родич. Часто нарисом називають оповідання, в основі

якого лежить документальний сюжет. Жанр нарису, крім самостійного значення, відіграє величезну роль у справі літературного навчання, надзвичайно корисний для молодого письменника, який тільки-но пробує сили й вигострює перо [19, с. 383].

Дослідник Л. Кройчик стверджує, що жанрову природу нарису визначає синкретичне поєднання трьох начал – соціологічного (наукового), публіцистичного та художнього.

Соціологічне начало нарису виражається в його спрямованості на дослідження суспільних відносин і проблем, у розгляді соціальних сторін діяльності особистості, в прагненні автора не до довільного вибору індивідуально-неповторних характерів, а до виявлення об'єктивних причин, що породили ті чи інші соціальні характери і ситуації. Нарис – аналітично обґрунтована образна картина дійсності: система доказів в ньому будується на розробці конфлікту, на взаємодії персонажів, на особливому характері розповіді, що включає в себе як опис вчинків дійових осіб, так і міркування автора.

Публіцистичне начало нарису проявляється у фактажі. У нарисовому тексті образне перетворення реальності неминуче веде до домислу. Воно виявляє себе у введенні концептуального часу і простору, в особливих способах розробки конфлікту, використанні значущих деталей і реплік дійових осіб. Публіцистичний початок проявляється і в прагненні автора подати факти в їхньому соціальному загостренні, максимально актуалізувати підняту проблему, висловити своє ставлення до неї, опираючись на систему художньо-публіцистичних образів.

Художнє начало визначається прагненням публіциста створити достовірну і переконливу картину дійсності за допомогою образного мислення, в якому картини, ситуації, явища і характери соціально типізуються [18].

Для портретних нарисів важлива точність спостереження й образна мова. Автор повинен лише описувати, а не робити самостійних висновків,

оскільки це справа читачів. Поряд із цитатами головного героя журналіст повинен передати й атмосферу розмови.

У вдалому портретному нарисі характер героя подається, як правило, за допомогою нетривіальної ситуації. Тому для автора дуже важливо виявити таку «ділянку» на життєвому шляху героя, яка містить неординарні труднощі, наповнена драматизмом. Саме тут можна виявити конкретні прояви характеру героя, його таланту, завзятості, працьовитості та інших значущих, з точки зору досягнення мети, якостей. У тому випадку, коли таку «ділянку» виявити не вдається, автору важче розраховувати на створення цікавого матеріалу [22, с. 251].

Особливості відображення портретного нариса залежать, у першу чергу від мети, яку поставив перед собою журналіст. Неможливо написати такий якісний матеріал, користуючись лише біографічними даними про особу або ж лише одним джерелом інформації. Це не стосується роботи першоджерелом – об'єктом відображення в нарисі. Але й цю інформацію журналіст повинен обов'язково перевірити на достовірність.

Реконструюючи життя героя, автор так чи інакше звертається до його минулого, дитинства, юності, зрілості, тому що без цього часом неможливо зрозуміти те, що відбувається з героєм в сьогоденні. Адже саме в минулому багато в чому «заміщується» доля, саме в минулому людина отримує життєві уроки, набуває досвіду, визначає свій шлях. І пройти повз ці життєві етапи у нарисовому творі неможливо. тому що інакше стає неможливим зображення людської долів її цілісності. Звертаючись до біографії конкретної людини, журналіст здатний збагатити матеріал різного роду життєво-історичними свідченнями, відтворити ті соціальні процеси, які відбувалися в минулому; увага до теперішнього дає можливість розкрити сьогоденні людські справи, нарешті, націленість на майбутнє може розширити бачення подальшого розвитку ситуації [12, с. 118].

Загальновизнаної класифікації портретних нарисів за критерієм типу героя не існує. Найбільш вдалою видається класифікація М. Воронової [5, с. 9].

Досить поширеним у практиці сучасної журналістики є літературний портрет, присвячений особі того чи іншого визначного письменника. При цьому такий різновид літературного портрету як літературно-критичний творить образ письменника шляхом виявлення його художньої домінанти, втіленої в його творчості. На факти життя письменника автор у цьому разі наголосу не робить. Натомість літературно-біографічний портрет спрямований на розкриття образу письменника на тлі біографічних фактів та особистісних характеристик героя.

Певним чином схожий на літературний портрет мистецький портрет, персонажем якого може бути будь-хто з діячів мистецтва. У цьому випадку образ героя розкривається на тлі його творчої діяльності та особистого життя.

Найчастіше серед портретних нарисів на шпальтах українських газет та журналів зустрічається політичний портрет, присвячений тому чи іншому політикуві. Створюючи політичний портрет, журналіст намагається якомога повніше та об'єктивніше розкрити позитивні та негативні особистісні якості свого героя, дослідити плюси та мінуси реальної, а не декларованої програми політичної сили, яку представляє цей діяч, спрогнозувати, які наслідки виникнуть для суспільства в цілому і читача зокрема у випадку, якщо цю програму буде реалізовано.

Різновидом політичного портрету є так званий міжнародний політичний портрет, який відрізняється від класичного тим, що його героєм є не вітчизняний, а закордонний політик.

В історичному портреті журналіст створює образ значущого персонажу, який мав змогу тим чи іншим чином впливати на перебіг історичних подій, залишився в історії як яскрава особистість. Особлива складність написання історичного портрету полягає в тому, що журналіст

здебільшого позбавлений найважливішого джерела інформації – можливості особистого спілкування з героєм майбутнього нарису.

Професійний портрет, персонажами якого є представники різноманітних нетворчих професій, найчастіше публікується у спеціалізованих виданнях. Це портрети бізнесменів, підприємців, вчених, лікарів.

Г. Віснер виділяє наступні елементи структури портретного нарису: епізод, портрет, пейзаж, обстановка, повідомлення, роздуми, мова, ремінісценція, екскурс, постановка питання, коментар, оцінка, заклик, репортажна ситуація, документ (цитата, цифровий матеріал) та ін.

Встановивши одиниці композиції, Г. Віснер намагається дослідити визначаючі структуру функції окремих елементів, їх взаємозв'язок у тексті нарису, встановити кількісне співвідношення в нарисі різних композиційних типів і прийомів [5, с. 32].

Художніми особливостями, властивими цьому жанру, є такі елементи, як пейзаж, деталь, діалог, портретна характеристика та інші. Художні засоби зображення необхідні не тільки для змалювання зовнішнього середовища, але і внутрішнього стану людини.

В сучасній публіцистиці посилюються психологічні начала в зображенні внутрішнього світу особистості. Один із важливих елементів портретного нарису є процес саморозкриття, самоаналізу героя, що передається за допомогою діалогу чи монологу. Часто за допомогою монологу головного героя портретного нарису автор ілюструє певні життєві обставини, спогади чи почуття, подає реконструкцію подій минулого.

Збір інформації являє собою «добір, а точніше пошук переконливих і цікавих фактів» та здійснюється за трьома основними критеріями: про особу героя нарису, як таку; про його справу; про середовище, в якому діє герой (або діяв, якщо йдеться про історичний нарис) [23, с. 86].

Обираючи героя для портретного нарису, журналіст має сформулювати відповідь на питання, чи може постать цієї людини бути цікавою та

повчальною для читача-сучасника, чи можна на основі аналізу його звершень та діянь, його підходів до справи життя, його успіхів та невдач провести аналогії з тими проблемами та завданнями, які постають нині.

1.2. Обґрунтування проекту

Сьогоднішня конкуренція між медіа посилила розважальність інформаційних повідомлень та у зв'язку з цим сприяла розвитку тих журналістських жанрів, які за своєю структурою та мовою менш формалізовані від «суворих новин».

Нариси допомагають розширити зображальні можливості журналістики: розважати за допомогою інформації, давати можливість зазирнути по інший бік фактів, допомагати інтерпретувати та орієнтуватися, детально розглядати щось чи узагальнювати.

Нині портретний нарис є досить поширеним жанром у друкованих засобах масової інформації. Це пояснюється потребою читачів дізнаватися про цікаві сторінки з життя відомих людей або тих осіб, котрі зробили значний внесок у розвиток суспільства, працюючи в тій чи іншій галузі.

Доволі часто публікують матеріали в жанрі портретного нарису, ставлячи на меті розкрити особистість так, аби основною лінією було одне з її досягнень. У такому випадку герой висвітлюється односторонньо і лише з позиції автора. Зазвичай це обумовлено обмеженнями об'єму публікації та вибором того героя, образ якого буде доцільним на сторінках окремого періодичного видання.

Не обмежуючи себе рамками певного друкованого ЗМІ, дотримуючись особливостей та критерій, притаманних цьому жанру, покладаючись на власний стиль, було створено портретний нарис, який би максимально різносторонньо зміг зобразити головного героя, описати його образ і

діяльність. До того ж враховувалася відповідність поєднання змістового наповнення з назвою та поставленою метою.

Інформаційним приводом для написання портретного нарису стала творчість музиканта, лідера гурту «ТіК», волонтера, почесного громадянина м. Вінниці Віктора Бронюка. Чимало інтерв'ю із зіркою можна прочитати на сторінках глянцевого журналу, місцевих і всеукраїнських газет. На жаль, там зображено Віктора Бронюка лише як творчу особистість, співака. Із метою популяризації регіональної культури, творчого патріотизму, було створено художньо-публіцистичний матеріал на тему «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК».

Цей портретний нарис у публіцистичному стилі є прикладом різнобічного віддзеркалення особистості. До його створення було ознайомлення з текстами інших журналістів, котрі у різних жанрах писали про Віктора Бронюка. Вони використовували єдину тематику для зображення образу. Тому надзвичайно важливо було відкрити більше цікавого й раніше невідомого аудиторії про героя.

Під час написання портретного нарису «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК» до уваги було взято структуру матеріалу, відповідність жанру, орієнтацію на читацьку аудиторію й фактори наближення інтересів.

1.3. Мета роботи

Журналістський матеріал у художньо-публіцистичному стилі має на меті не лише познайомити читачів з лідером гурту «ТіК», волонтером, почесним громадянином м. Вінниці, головою наглядової ради благодійного фонду «Подільська громада» Віктором Бронюком, а й за допомогою хронологічного відтворення етапів формування особистості, показати, наскільки різнобічно обдарованою може бути людина.

1.4. Джерела фактів

У нарисі було використано цитати із публікацій Романа Ковальського: «Мама Бронюка розповіла про перший баян та стежку до музшколи» («33-й канал», 26.11.15) [15], «Вперше після Анісімових «Олені» заспівали з вінілу» («33-й канал», 14.08.13) [14], «Де у нас найкраще сало?» («33-й канал», 30.01.13) [13]; Юрія Басюка «Віктор Бронюк: Я поки що не готовий поєднувати дві роботи – депутатство і творчість» («Вінниця Daily», 02.09.15) [1]; Ольги Бобрусь «Бронюк заспівав колискову в Українському Домі задля сиріт з АТО» («20 хвилин», 25.01.16) [3]; інформацію з офіційного сайту гурту «ТіК» (<http://tik.ua/>).

Важливими джерелами роботи над портретним нарисом про музиканта стали документальні свідчення Андрія Дручинського, Юрія Зінька, Олександра Яременка, Наталії Лазаренко. У матеріалі було використано тексти пісень гурту «ТіК». На основі цих даних було розроблено перелік запитань для отримання детальної інформації про головного героя за. Основна джерельна база – інтерв'ю з головним героєм Віктором Бронюком.

1.5. Сфера застосування

Портретний нарис «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК» орієнтований на опублікування в регіональних та всеукраїнських друкованих ЗМІ, а також розповсюдження у вигляді окремої друкованої продукції. Це зумовлено актуальністю публікації. Може використовуватися як довідкова інформація про відомого вінницького музиканта Віктора Бронюка.

Роботу апробовано на Звітній науковій конференції за підсумками наукової діяльності викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів інституту філології й журналістики Вінницького педуніверситету в 2016 р.

(19-20 квітня 2016 р.) та у збірнику наукових статей «Журналістика й мистецтво слова».

Публікація. Дяченко М. Волонтерська діяльність лідера гурту «ТІК» Віктора Бронюка у висвітленні регіональних інтернет-ЗМІ / М. Дяченко // Журналістика й мистецтво слова: Зб. наук. ст. / Гол. ред. В. М. Каленич; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вип. 8. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – С. 142–149.

II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПОРТРЕТНОГО НАРИСУ «ТВЕРЕЗІСТЬ, КУЛЬТУРА І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ ВІКТОРА БРОНЮКА. ДО 10-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУРТУ «ТІК»

2.1 Структура проекту

Одним з елементів створення образу головного героя в нарисі є композиція, яка включає в себе такі компоненти: опис зовнішності, «біографічний екскурс», характеристика особи, епізоди, що розкривають окремі боки особистості героя, ілюструють професійні якості, оцінка з боку друзів, родичів, колег, інтерв'ю з героєм нариса, фрагменти його творчої діяльності, відображення його захоплень, інтересів в професійній діяльності та особистому житті.

Ці компоненти представляють зображальну частину в композиції жанру та публіцистичну, кожна з яких виконує певну функцію. Призначення зображальної частини – слугувати наочному показу, зображенню професійної майстерності Віктора Бронюка, його музичної творчості, громадської діяльності. Призначення публіцистичної частини – осмислення його діяльності, яке виражається через міркування, оцінку, різного роду узагальнення, висновки. Зміна, чергування публіцистичних і зображальних частин – важлива особливість композиції портретного нариса.

Заголовок «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК» здійснює інформативну функцію, орієнтуючи читачів на те, про що йтиметься в тексті. Сюжет розпочинається із розповіді про один із періодів дитинства головного героя – навчання в музичній школі.

Текст складається із семи розділів, що мають підзаголовки: «Мрії здійснюються по порядку», «Із дитинства особисто знаю, що таке робота на землі», «Я слухав і вчився», «Історик – це універсальна професія», «ТіК» – це найкраще слово з трьох літер...», «Великі зміни починаються з маленьких конкретних справ», «У мене є те, чим дорожу, що я шаную». Структурована

таким чином робота допоможе читачеві зорієнтуватися в матеріалі й характеристиці героя.

У першій частині «Мрії здійснюються по порядку», яка виступає прологом, йдеться шлях від учня музичної школи до музиканта, лідера гурту «ТіК». Висвітлено перші кроки до здійснення дитячої мрії. У цьому розділі відбуваються перше знайомство із героєм портретного нарису.

Другий розділ «Із дитинства особисто знаю, що таке робота на землі» має біографічний характер й ілюструє життєвий шлях героя від народження до закінчення школи. У цій частині йдеться про родину Віктора Бронюка, його дитинство, шкільні роки.

У третьому розділі «Я слухав і вчився» йдеться про вступ і навчання героя в Барському педучилищі за фахом «Вчитель образотворчого мистецтва, художньої праці, художник-дизайнер», його практику в школі й дитячому таборі, вміння, котрі здобув у процесі навчання.

У четвертому розділі «Історик – це універсальна професія» розміщено інформацію про навчання Віктора Бронюка у Вінницькому педуніверситеті, діяльність у студентському КВН, в етнографічному колективі «Душі криниця».

У наступній частині «ТіК» – це найкраще слово з трьох літер...» йдеться про створення гурту «ТіК», показ головного героя як творчої особистості. Описано перші кроки становлення колективу, концерти, створення пісень, випуск альбомів. У цій частині зображена історія гурту за 10-річчя.

У розділі «Великі зміни починаються з маленьких конкретних справ» Віктор Бронюк постає як патріот своєї держави, волонтер, почесний громадянин м. Вінниці. Йдеться про його діяльність як голови правління фонду «Подільська громада», діяльність якого (із 2014 року і до сьогодні) спрямована на підтримку Української армії.

У завершальній частині «У мене є те, чим дорожу, що я шаную» розповідається про сім'ю головного героя, його стосунки із дружиною та

дітьми. Розкрито психологічні особливості головного героя. Останній абзац – пряма мова головного героя – слугує епілогом.

Окрім прозового тексту, в матеріалі подано пісні гурту «ТіК», що ілюструють певні періоди життя головного героя або ж були створені в конкретний відрізок часу, описаний у матеріалі. Вжито цитати Віктора Бронюка, що сприяє спрощенню сприйняття нарису читачами, викликає довіру.

Зважаючи на обсяг портретного нарису, що становить 69 сторінок, така структура має на меті утримати інтерес аудиторії під час читання твору.

2.2. Ідея

Підбір головного героя портретного нарису є ваговою складовою успішної роботи. По-перше, розповідь про людину повинна бути актуальною й важливою саме в момент виходу продукту, суспільство повинне бути зацікавленим в цій особі. По-друге, майстерністю журналіста є невимушене написання тексту про героя в його справжньому «живому» амплуа. Це виявляється як і у власне творчому плані, так і в технічних умовах. Тому що навіть відому й цікаву особистість потрібно оригінально зобразити за допомогою поєднання мовних, емоційних й ілюстративних засобів.

Віктор Бронюк постає перед читачами не лише як музикант, а й як громадський діяч, люблячий батько і чоловік. Йдеться про основні віхи його життя: шкільні роки, навчання в училищі за фахом учителя образотворчого мистецтва, в університеті за спеціальністю історика, роботу в міській раді, створення гурту, волонтерську діяльність, сімейне життя. Простота його текстів пісень і соціальний підтекст притягує слухачку аудиторію.

Вдало дібрані автором слова для опису зовнішності героя, характеристики його настрою та поведінки підсилюють зацікавленість у

читацькій аудиторії. Особливість портретного нарису «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК» полягає у зламі стереотипів про Бронюка-музиканта та увиразненні в очах суспільства, насамперед, В. Бронюка як митця, волонтера, сім'янина, поєднання цих стихій у його творчій діяльності.

2.3 Смысл

2 червня 2005 року у Вінниці було створено музичний гурт «ТіК», що почав виступати в жанрі фолк ска панк. У 2015 році гурту «ТіК», лідером якого є Віктор Бронюк, виповнилося 10 років.

Із метою популяризації регіональної культури, творчого патріотизму та ознайомлення із відомими земляками було створено портретний нарис на тему: «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК».

2.4. Специфікація аудиторії

Портретний нарис «Тверезість, культура і любов до України Віктора Бронюка. До 10-річчя творчої діяльності гурту «ТіК» буде цікавий для аудиторії як Поділля, так і України загалом.

У сучасному світі кожне видання має свою особливу читацьку аудиторію із специфічними інформаційними потребами. Відтак, якщо спробувати вжити цю теорію в практиці підготовки портретного нарису, треба чітко уявляти собі особливості читацької аудиторії конкретного видання, специфіку інформаційних потреб.

Сьогодні читач – людина мисляча, освічена, розумна, цікавиться історією свого народу, використовує багатий досвід відомих в історії та культурі особистостей. Цей матеріал буде цікавий людям, котрим до душі творчість Віктора Бронюка, його діяльність. Не оминуть увагою і пересічні особистості з подібними життєвими обставинами. Нарис сприйматиметься легко через свою ненав’язливість і не перевантаженість мовними засобами, що розширить читацьку аудиторію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басюк Ю. Віктор Бронюк: Я поки що не готовий поєднати дві роботи – депутатство і творчість [Електронний ресурс] / Ю. Басюк // Вінниця Daily. – Режим доступу: <http://vindaily.info/viktor-bronyuk-ya-po-ky-ne-hotovy-poyednuvaty-dvi-roboty-deputatstvo-i-tvorchist.html>
2. Беневоленская Т. А. Композиция газетного очерка / Т. А. Беневоленская. – М. : Изд-во МГУ, 1975. – 88 с.
3. Бобрусь О. Бронюк заспівав колискову в Українському Домі задля сиріт з АТО [Електронний ресурс] / О. Бобрусь // 20 хвилин. – Режим доступу: <http://vn.20minut.ua/Kult-podii/bronyuk-zaspivav-koliskovu-v-ukrayinskomu-domi-zadlya-sirit-z-ato-10479637.html>
4. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, 2011. – 262 с.
5. Воронова М. Ю. Сучасна українська портретистика: жанрова диференціація і поетика : автореф. дис. на здобуття канд. філол. наук / М. Ю. Воронова. – К., 2006. – 19 с.
6. Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літератури і журналістики / М. Ф. Гетьманець, І. Л. Михайлин. – Харків : Прапор, 2009. – 384 с.
7. Глушко О. К. Художня публіцистика: європейські традиції і сучасність : монографія / О. К. Глушко. – К. : Арістей, 2010. – 192 с.
8. Грабельников А. А. Организация и производство журналистских текстов: учебное пособие для студентов вузов / А. А. Грабельников. – М.: Изд-во МГУ, 1987. – 328 с.
9. Григораш Д. С. Журналістика у термінах і виразах: довідник / Д. С. Григораш. – Львів: Вища школа, 1974. – 295 с.
10. Гриценко О. М. Основи теорії журналістської діяльності / О. М. Гриценко, Г. П. Кривошея, В. І. Шкляр. – К. : КВГІ, 2000. – 205 с.

11. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
12. Ким М. Н. Технология создания журналистского произведения / М. Н. Ким. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2001. – 319 с.
13. Ковальський Р. Де у нас найкраще сало? [Електронний ресурс] / Р. Ковальський // 33-й канал. – Режим доступу: <http://old.33kanal.com/13-06/7444-13-6-35>
14. Ковальський Р. Вперше після Анісімових «Олені» заспівали з вінілу [Електронний ресурс] / Р. Ковальський // 33-й канал. – Режим доступу: <http://old.33kanal.com/13-34/9188-13-34-19>
15. Ковальський Р. Мама Бронюка розповіла про перший баян та стежку до муз школи [Електронний ресурс] / Р. Ковальський // 33-й канал. – Режим доступу: <http://33kanal.com/interview/mama-bronjuka-rozprovila-pro-pershijj-bajan-ta-6825.html>
16. Корконосенко С. Г. Основы творческой деятельности журналиста / С. Г. Корконосенко. – СПб.: Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. – 272 с.
17. Кривошея Г. П. Журналістика: поняття, терміни: навч. посібник / Г. П. Кривошея; Київський міжнародний ун-т. – К. : КиМУ, 2004. – 202 с.
18. Кройчик Л.Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста / Под ред. С. Г. Корконосенко. – СПб., 2000. – 238 с.
19. Михайлин І. Л. Основы журналистики: підручник. Вид 5-е, випр. і доп. / І. Л. Михайлин. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.
20. Москаленко А. З. Теорія журналістики: Навчальний посібник / А. З. Москаленко. – К. : Експрес-об'ява, 1998. – 336 с.
21. Портретний нарис у друкованій пресі: текст лекцій з курсу «Журналістика» для студ. спец. 6.030302 «Реклама та зв'язки з громад кістю» / Уклад. О. Г. Підлуцький. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 36 с.

22. Тертычный А. А. Жанры периодической печати: Учебное пособие / А. А. Тертычный. – М. : Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
23. Хоменко О. Б. Нарис у газеті / О. Б. Хоменко. – К. : Політвидав України, 1966. – 108 с.
24. Штефан Рус-Моль Журналістика: Посібник / Пер. з нім. В. Климченко; наук. ред. В. Іванов. – К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 343 с.

ІV. ПОРТРЕТНИЙ НАРИС «ТВЕРЕЗІСТЬ, КУЛЬТУРА І ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ ВІКТОРА БРОНЮКА». ДО 10-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГУРТУ «ТІК»

«Мрії здійснюються по порядку»

Чи знав колись викладач Віктора, який сказав ще зовсім малому хлопчаківі: «Толку з тебе в музиці не буде. Нехай батьки не витрачають дарма гроші, свої, мої та твої нерви», – що за десяток років його вихованець підкорить не одну велику сцену країни й збиратиме разом зі своїм музичним гуртом «ТіК» шістдесятитисячні стадіони слухачів. Батьки ж були наполегливими, сказали, що хлопчина мусить довести розпочату справу до кінця, незважаючи на те, чи стане музикантом, чи ні. Малому довелося й далі продовжувати вивчати музичну грамоту – грати на баяні.

– Коли хлопці грали футбол, я йшов до музичної школи. Коли всі збиралися на вулиці, аби займатися нехитрими хлопчачими забавами, мені треба було вчити домашнє завдання з музики.

Часом, коли відміняли рейсовий автобус, учні вимушені були по 2-3 рази на тиждень ходити до школи, яка знаходилася в Хмільнику, майже п'ять кілометрів пішки: і в дощ, і в сніг, і в спеку. Уже 1992 року музичну школу вдалося закінчити, а інструмент успішно покласти на шафу.

Перший виступ майбутньої зірки української естради відбувся ще в дитячому садочку. Здається, що кожна радянська дитина хоч раз у житті виконувала відому пісню В. Шаїнського «Крейсер Аврора». Маленькому Віктору теж вдалося проявити вокальні здібності у великому (як тоді здавалося) залі сільського будинку культури, на справжній сцені й зі справжніми глядачами. Із захватом він виспівував:

Дремлет притихший северный город,

Низкое небо над головой.

Что тебе снится крейсер Аврора

В час, когда утро встает над Невой...

Гра на баяні, навчання музичної грамоти, виступи на сцені не спонукали хлопця присвятити своє життя музичному мистецтву. Звісно, спів додавав барв у дитячу буденність, та котрій радянській малечі спадало на думку, що за декілька років його зможуть побачити на блакитних екранах усі друзі й знайомі?

– У дитинстві мріяв бути водієм великого автобуса, потім хотів стати міліціонером, а потім – «Горбачовим». Але десь між цим була величезна мрія співати. Тому з часом все інше відійшло на другий план, хоча з «Горбачовим», думаю, ще не все втрачено. Адже мрії здійснюються по порядку (сміється).

Перед кар'єрою в музичному світі, визнанням, любов'ю фанатів було багато цікавого, насиченого несподіванками, кардинальними і важливими рішеннями, приємними моментами життя.

«Із дитинства особисто знаю, що таке робота на землі»

Навесні, в рік Кози, коли місяць знаходився в знакові Овна, а точніше кажучи – 24 березня 1979 року, в пологовому будинку м. Хмільника з'явився на світ хлопчик, котрого нарекли Віктором, що в перекладі з латинської означає «переможець». Зростало дитя разом зі своєю старшою сестричкою Тетяною в сім'ї вчительки й шофера в селі Соколова Хмільницького району Вінницької області. Із ранньої пори його привчали до відповідальності й працелюбства. Дитячі забавки часто змінювалися на роботу по господарству чи допомогу батькам. Таке «нерафіноване» дитинство сприяло розумінню людської дружби й міцних родинних стосунків.

– Кожна людина так чи інакше має якісь яскраві «плями» із дитячих років, хоча б напіваморфні, розмиті образи. У кожного це найщасливіша пора. Але на мою долю випали не найкращі часи – період завершення Радянської імперії, 1990-ті роки. Та в жодному випадку ніколи про це не жалкував, не згадував, як про щось сумне.

Незважаючи на перипетії, що відбувалися в державі, у Віктора й сусідських хлопчаків була своя окрема країна – велика дружня компанія. Щодня вони збиралися на вулиці й вигадували собі забави. Серед таких і похід до колгоспного городу за капустою (яку набирали в декілька мішків і потім гадали, як принести їх додому) чи то до прилеглого села за огірками (яких вистачало й на своєму городі). Так було й із сусідською полуницею, котра була значно смачнішою, ніж на батьківській грядці. За такі пустощі перепадало на горіхи, та це не заважало дітям продовжувати капостити, але з однією умовою: «Якщо хоч щось зробити, то зроби так, щоб ніхто не дізнався».

Віктор не був відвертим бешкетником, тому з батьками завжди знаходив порозуміння. Із сестрою стосунки теж склалися вдало. Звісно, не були напрочуд ідеальними, але діти ніколи не конфліктували. Можливо, цьому сприяла невелика розбіжність у віці (півтора року).

– У нас і до сьогодні є розуміння, підтримка один одного. Ми з нею рано, у п'ятнадцятирічному віці, пішли вчитися, тому відповідали самі за себе. Вона закінчила Вінницьке педучилище за спеціальністю «Початкові класи. Музичне мистецтво», а згодом – музично-педагогічний факультет Вінницького державного педагогічного університету. Донедавна працювала солістом у Центрі військово-музичного мистецтва Повітряних Сил Збройних Сил України в Будинку офіцерів. Якщо є потреба в допомозі, підтримці, то я завжди поруч, бо розумію – це рідна мені людина.

Батькам теж було нелегко в той час: не було нормальної роботи, нормальної зарплати, тим не менше дали можливість Віктору й Тетяні здобути освіту, за що вони безмежно вдячні. У Бронюків досить велика родина: батько має ще двох братів, а мама – двох сестер. Вони завжди навідуються один до одного в гості, влаштовують родинні свята, дні народження. Традиційно збираються сімейством на Різдво та Великдень.

Декілька поколінь поспіль родина сповідує власні традиції – виховує покоління вчителів. Мама Віктора Євгенія Іванівна 36 років пропрацювала в

початковій школі й була його першою вчителькою. Дядько очолював посаду директора школи, тітка була класним керівником у старших класах.

– Хтось може сказати: тобі було дуже добре. На що відповім: так здається лише тим, хто не бував у подібній ситуації. Мені завжди першому перепадало на горіхи. Я пішов до школи раніше, тобто був учнем підготовчого класу «Дошколярик», але через хвороби навчання довелося припинити. Тому в перший клас потрапив разом зі своїми однолітками. Так трапилося, що моя мама стала класною керівничкою. Трохи дивне було відчуття. Бо мама – це мама, а тут раптом мама – це вчителька (посміхається). Я жодного разу не назвав її по імені й по-батькові, бо чомусь мені було важко це зробити. Звертався лише на «Ви». Хоча, з іншого боку, прекрасно розумів, що в жодному випадку не можу якось підводити маму, бо на мене дивився весь клас. Мені не було поблажок, був звичайним учнем. За це вдячний батькам.

Родина Віктора завжди була творчою. Бабусі Віктора Антоніна (по батьковій лінії) й Анастасія (по маминій лінії) теж вирізнялися своєю співучістю. Матір батька пам'ятає погано, бо пішла з життя досить рано. Згадує лише, коли ненька ходила на роботу, то бабуся виховувала хлопчика.

Мати Євгенії Іванівни працювала фельдшером-акушером. Була вельмишановною особою в селі, хоча також у досить молодому віці померла.

Дідусь Іван Шутяк (по маминій лінії) взагалі перебував у складі невеличкої театральної трупи, яка щотижня самостійно організовувалася, вивчала слова і влаштовувала на вихідні вистави. Було таке, що приїжджали навіть з обласного радіо і записували аудіоспектакль «Фараони» Олексія Коломійця. Часто грав на весіллях. Він став єдиним старожилом – дожив до 86 років. Багато усілякого навчив, історій розказав. У Віктора в пам'яті закарбувався яскравий спогад про свого дідуся: за 85 років життя жодного разу не був у лікарні, та коли серйозно захворів і потрібно було доглядати за ним, Віктор залишився переночувати на одну ніч. Дідусь був без пам'яті, бо

вживав сильні медичні препарати. Не розумів: хто він, де знаходиться, хто поруч.

– Запитав: «Вітя, будеш йти?». Я відповів, що так. А він: «Біжи, там на кухні стоїть графин і дві чарки. Налий по п'ятдесят грам». Коли зробив все, що прохав дідусь, той сказав: «Ну що, давай вип'ємо, бо ми з тобою більше не побачимося. Хочу попросити вибачення за те, що додав вам клопоту». Я великого значення цьому не надав, але було моторошно. Після того ми дійсно вже не бачилися. Коли я приїхав за тиждень, він помер. Бувають і такі містичні речі. Він був надзвичайно творчою особистістю, хоча прожив досить нелегке життя. Його батько був репресований. А сам через своє кохання потрапив в оstarбайтери. Коли його кохану дівчину забирали в Німеччину, дід Іван пішов за нею, аби не розлучатися. Але все-таки доля їх розвела: її забрали працювати покоївкою в будинках, а діда направили на важкі роботи на завод, де виготовлялася вибухівка. Коли радянські війська прийшли в Німеччину, діда мобілізували. Його кохана після війни повернулася в село вже з чоловіком і дочкою. Тоді дід одружився на моїй бабусі. А через багато років стало відомо, що та дівчинка – дочка мого діда, а ті хлопці, з якими ріс на одній вулиці, – мої зведені двоюрідні брати, з котрими ми досі добре спілкуємося. Усе життя дідусь залишався творчою особистістю, мав багато друзів. Від того мав велику шану і повагу від людей.

Усі в родині люблять співати, а Євгенія Іванівна все життя паралельно з педагогічною діяльністю виступає в жіночому ансамблі, який з подругами організувала при сільському Будинку культури. У 2015 році їхній хор чудово показав себе на телешоу «Фольк-music» на «Першому Національному». Для багатьох це стало найяскравішим моментом із життя. Донині колектив «Перлина Поділля» залишається візитівкою Соколової, де співають 14 жінок та 13 чоловіків.

Євгенія Іванівна пише також цікаві дитячі оповідання. У той час, як її син мріє, аби вона все зібрала до купи і наважилася «відкрити» їх світові.

– По собі знаю: потреба в таких книгах зараз чимала. Готуючи дітей до школи, зіткнувся з тим, що є багато методичного матеріалу, але такого, в якому можна спиратися на практичний досвід, дуже мало. У мами ж, яка 30 років віддала педагогіці, все це просто в крові! Під час, здавалося б, звичайного спілкування з онуками вона завжди досягає усіх трьох цілей навчального процесу: освітньої, виховної і розвиваючої. Усі підказки у вихованні дітей, які дає мама, завжди спрацьовують.

За порадою до мами чоловік і досі може звернутися в будь-який час доби. Вона завжди готова підтримати та втішити. У нинішньому світі є чимало сімей, члени яких не контактують між собою, та це аж ніяк не притаманно родині Віктора. Ще бабуся з дідусем сформували таку систему стосунків, що вся рідня справді близька: вони знають і розуміють – їх об'єднує одне коріння, яке треба берегти.

Пісню «Для мами», яку нині на концертах гурт «ТіК» присвячує всім матерям України, Віктор написав декілька років тому на мамине 50-річчя.

ДЛЯ МАМИ

*Заховається стомлене сонце за чорнії гори,
Вийде місяць і зорі розсипить з своєї комори.
Засинають ліси і гаї, і виспівують десь солов'ї,
Засинає натруджений день, сон прийде на поріг.*

*У блаженному спокої тихо пливе надвечір'я.
Вийшов місяць, і ніч ступа на подвір'я.
Поміж зустрічами й розлуками
Ти вже тішишся онуками,
І так само чомусь по-дитячому віриш у сні.*

Приспів:

*Пробач мені комусь присвячені пісні,
Я їх співаю знову й знову.*

*Пробач мені, що я прихожу лиш у сні,
А ти співаєш тиху колискову.*

*Між тривогами в пошуках щастя летіли години,
День за днем пролітали літа, час рікою пробіг.
Але як би життя не склалося, і ми завжди поверталися
На святий і гостинний батьківський поріг.*

Приспів:

*Пробач мені комусь присвячені пісні,
Я їх співаю знову й знову.*

*Пробач мені, що я прихожу лиш у сні,
А ти співаєш тиху колискову.*

*Пробач одну цю пісню трішечки сумну,
Літа невпинно пролетіли.*

*Пробач одну оту найпершу сивину,
Що голову твою покрила.*

– Тоді захотілося підготувати щось цікаве, але без ідеалізації, щоб у пісні були прості й щирі слова подяки та вибачення. Звісно, на дні народження, почувши пісню, всі жінки почали плакати. Знаючи реакцію маминих сестер, я заздалегідь записав плюсову фонограму, бо в суцільному риданні співати не просто. Але впорався. І зовсім не думав запускати пісню в широкий загал, бо вона була надто особистою. Пізніше почув її в знайомих на телефоні і вирішив: якщо вже композиція зажила своїм життям, треба зробити її якісний запис. Сьогодні щиро радію, що слухаючи пісню «Для мами», люди вкотре усвідомлюють: потрібно шанувати, любити і берегти своїх ненюк щодня!

У той час, як мама Віктора трудилася в класній кімнаті в оточенні допитливих оченят, батько Володимир Миколайович багато часу проводив

на роботі біля техніки. Працював шофером, а пізніше завідувачем молочно-тваринної ферми.

Як і решта сільських дітей, Віктор із Тетяною мали свої обов'язки, доки батьки «заробляли копійку»: часто доводилося доглядати за каченятами чи гусенятами. У старших класах юнака це навіть зацікавило, почав розводити індиків, у господарстві мав і майже 30 овець романівської породи. Займався цим серйозно.

– Із дитинства особисто знаю, що таке робота на землі, як посадити, виростити й зібрати урожай. Як виглядає справжня картопля, морква, буряк. І як відрізнити українське натуральне м'ясо, вирощене на органіці, від вирощеного на добавках, що пропонують нам в супермаркетах та на базарах. Мій дід Іван був у селі колієм, тому все про смак сала, житню солому зі снопів, натирання попелом та борошном для отримання неповторного аромату свіжини та кумедні професійні випадки я з дитинства чув саме від діда. Вважаю «генеральським» сало товщиною 2-3 сантиметри, яке зберігає в собі смак вогню, соломи і нашого Поділля. Хоча дехто любить й 10-сантиметрові «салокилими»!

Як кожен школяр, Вітя з нетерпінням чекав настання сонячної й теплої літньої пори, котра в кожного учня асоціюється з однією радістю в житті – канікулами. Доки навчальний рік тягнувся від чверті до чверті, канікули минали за мить... Таку довгоочікувану мить свободи від уроків, домашнього завдання, сидіння за партою.

У школі клас хлопця складався із 15 осіб (10 юнаків і 5 дівчат). Уроки прогулювати не вдавалося, бо в селі всі один про одного знали. Якби побачили, то одразу повідомили б батькам. Бувало й таке, що не приходив учитель. Тоді учні могли тихо просидіти цілий урок, щоб ніхто нічого не запідозрив. Злісних витівок не витворяли. Коли ж хтось трішки капостив, Віктору перепадало першому, бо рідня була поруч.

У старших класах хлопчина серед безлічі навчальних дисциплін вподобав біологію, географія й історію. Подобалися творчі дисципліни:

трудове навчання, образотворче мистецтво, музика. Знаходив час і для вивчення польської мови, і для відвідин секції з футболу. Проблем із точними науками теж не мав, але був єдиний недолік – ніколи не любив виконувати домашнє завдання. Як наслідок, під час великої перерви, у вчительській педагогі встигали поскаржитися мамі на сина. Часом носив додому в портфелі і двійки, та це не завадило отримати атестат із золотою медаллю.

– У нас досить-таки гарна школа. Осягнув це, коли закінчив її. Зазвичай говорять, що сільські школи дають набагато слабший рівень знань, та знову ж таки це ще варто порівнювати. Багато років поспіль рідна школа займає перші місця в районі за різними показниками. Уже майже 30 років проводиться традиційна зустріч із випускниками. Наш клас отримав найкращий показник: із 15 осіб присутніх було 13. Одного з однокласників забрали в АТО. Коли постало питання допомогти, то придбав форму, допоміг із автомобілем (купили з друзями для військової частини). Вважаю, що треба підтримувати стосунки. Ми разом намагаємося зробити так, аби підняти рівень свого навчального закладу. Хочеться, щоб сільські діти мали можливості не гірші, ніж у місті. Сьогодні є комп'ютерний клас, доступ до інтернету, гарний спортивний зал, їдальня. Також вдалося придбати і подарувати меблі.

Віктор каже, якби була можливість повернутися до школи знову, то не змінював би нічого. А ті дитячі непорозуміння та невдачі загартовували характер, спонукали добре мислити, формувати своє бачення світу, ставлення до певних речей. Чоловік є прихильником такої теорії: в житті нічого не відбувається просто так. Якщо стаються якісь події, то це певним чином значить натяк на щось. Люди просто так в житті не трапляються. Не треба нічого змінювати, а засвоювати уроки, робити висновки і рухатися вперед.

«Я слухав і вчився»

Після випуску зі школи в юного Віктора почала розвіюватися пора, про котру захоплено писав французький письменник Антуан де Рівароль: «Коли навкруги все дивно, ніщо не викликає здивування, це і є дитинство». Настав час, як би банально це не звучало, робити перший хиткий, несміливий крок у доросле життя. І цим важливим кроком став вступ за співбесідою до Барського педагогічного училища. Юнак зупинив свій вибір на творчій та універсальній спеціальності «Вчитель образотворчого мистецтва, художньої праці, художник-дизайнер».

Із часом почала даватися в знаки відсутність базової художньої освіти. Деякі одногрупники вже не перший рік займалися образотворчим мистецтвом, а Віктору потрібно було наздогнати й, так би мовити, заскочити в останній вагон потяга, що мчить до знань із графіки, скульптури, живопису, дизайну, декоративно-ужиткового мистецтва. Було важкувато, та хлопець ніколи не скаржився, бо в певний момент це давало чарівного копняка до руху вперед – за досить короткий термін вдавалося вийти на лідерські позиції.

– У мене виходило. Я слухав і вчився. Інколи доводиться повертатися до того багажу знань, котрий здобув. На вихідних у мене був трішки поганий настрій, разом із донькою вирішили практикувати живопис. Буквально за десять хвилин намалювали невеличкий етюд.

Віктор неквапливо дістав телефон і показав нещодавно зроблені фото. На зображенні красувалися яскраві й барвисті квіти, виведені умілою рукою художника і дівчинки, яка вже майстерно володіє пензлем й намагається переймати татусів досвід.

Нині в чоловіка все частіше з'являється бажання повернутися до живопису. Ловить себе на думці, що це чудовий спосіб відпочинку, релаксації. Та щоразу, дивлячись на полотно для майбутнього витвору мистецтва, пригадує і не досить яскравий бік навчання майбутніх митців в

училищі: великий брак матеріалів, відсутність потрібних фарб, пензлів, паперу. Каже, що доводилося писати полотна на зворотному боці шпалер.

Тоді всі недоліки навчальної діяльності нівелювалися музикою, котрій присвячував кожен вільну хвилину. Із перших днів юнак побачив, що однолітки грають на гітарах, співають пісень. Відчув подих рідної стихії, збагнувши, що теж хоче освоїти шестиструнну подругу. У цьому починанні йому допомогла викладач і класний керівник Світлана Бондарчук, котрій вдячний до сих пір. Саме вона повідала ази гри, розповіла про те, звідки беруться акорди, що таке гітарні перебори. Уже за тиждень таких уроків, хлопчина пробував грати нехитрі пісні. А далі справа була за самовдосконаленням, самоосвітою. Опанувавши гітару, в один прекрасний момент зрозумів, що так само можна грати на фортепіано. Тож уже за деякий час оволодів і цим струнним ударно-клавішним музичним інструментом. Тоді ж збагнув, що давній друг баян, якому присвятив декілька років у музичній школі, нічим на важчий. Прийшла черга діставати і його із запиленого футляра. Нині музикант каже, що якби йому вдалося стати музичним інструментом, то це був би саме баян, оскільки він різноплановий і багатофункціональний: може відтворювати різноманітну музику. І до того ж досі залишається для чоловіка не повністю пізнаним інструментом.

Ще в училищі юнак був активним учасником художньої самодіяльності. Хоча спеціальність не передбачала прямого доступу до музики. Навчаючись, виступав у народному хоровому колективі «Калинове намисто», який вивчав подільський фольклор. Там всі, крім Віктора, були музикантами... Ансамбль неодноразово перемагав у різних конкурсах.

Ще до оволодіння музичними інструментами в училищі Віктор розумівся й орієнтувався у базовій інформації, яку «запхнув» у голову хлопчика його вчитель музики. Та розуміння самого процесу педагог так і не зміг донести.

– Уже згодом, коли працював чиновником, зрозумів, що це велика проблема, але проблема не в дітях.

Віктор на мить замислився і згадав педагогічну практику, яку проходив в одній зі шкіл, навчаючись в училищі. Це була виховна година, яка пройшла жахливо. Викладач поцікавилася в юнака, в чому причина його провалу. Той обурився і випалив: «Це жахливий клас. Їм було зовсім нецікаво слухати мене». Жінка, яка мала чималий багаж знань і педагогічної практики, відповіла: «Звісно, що їм було нецікаво слухати конспект, переписаний у минулорічних студентів. Поганих дітей не буває, бувають погані вчителі!». Ці слова Віктор закарбував на все своє життя. Проніс їх крізь роки навчання й дотримується до сьогодні.

– Так само не буває неталановитих дітей. Річ у тому, що в більшості музичних шкіл працюють музиканти, які не є педагогами, не знають законів дидактики, не вміють навчити. Я опинився в подібній ситуації: мій учитель був гарним музикантом, але не був педагогом. Це глобальна проблема. Я йшов до музичної школи з думкою: повернуся додому й досконало володітиму інструментом. Та не сталося так, як гадалося. Можливо, тоді повною мірою не оцінив для чого все це мені було потрібно.

Ідентична проблема, об яку спіткнувся хлопець, була і в училищі. На парах разом зі своїми одногрупниками вивчав художню обробку матеріалів, а коли йшов до школи, студенту давали обслуговуючу обробку. Віктор пояснив на прикладі, як це відбувалося.

– Нас вчили як зі шматка дерева зробити шкатулку, а коли приходили на практику, казали, що потрібно створити табуретку. Між практичною діяльністю і тим, що ми вивчали, була велика невідповідність. На основі цього виникали суперечності.

Поговоривши про навчальну діяльність і дозвілля, діалог плавно перейшов в русло, яке зачіпає життя кожного, – юнацькі почуття й кохання. У групі хлопця було більше дівчат, та, за його словами, глобальних стосунків не виникало.

– У педагогічних навчальних закладах – це є кризовим моментом третього курсу: усі їдуть в табори на практику, де під шум моря серце б'ється

в такт, зароджується романтика, захоплення. Усі хочуть одружуватися. Це добре, коли в таборі в тебе немає побутових турбот: є що їсти, є де спати, ліс, море, сонце. Та все ж це гарна студентська пора. Багато друзів. Ти формуєшся як особистість.

Не приховує Віктор Бронюк і того, що серед своїх знайомих має чимало тих, котрі піддалися юнацькій ейфорії. Деякі з них поєднали свої долі та живуть разом, уже більше десятка років. Згадав і одну комічну ситуацію, як нещодавно спілкувався зі свої товаришем. Той розповідав: «Уявляєш, якимось зустрів дівчину, в яку колись закохався. Як взагалі міг в неї закохатися?! Навіть не можу уявити! Усе, що відбувалося тоді, зараз бачу зовсім інакше».

– Моя перша закоханість була ж ще в дитячому садочку. Хоча важко, напевно, пояснити: закоханість чи незакоханість. У мене на амурні справи ніколи не було часу, бо мав багато обов'язків, які потрібно було виконувати. Зокрема, це громадські навантаження: концерти, КВН, самодіяльність. Скажу відверто, що перші серйозні стосунки – це з моєю дружиною. Все інше – то таке, немає навіть якогось визначення: чи то виробничі взаємини, чи то творчі зв'язки.

В училищі група Віктора була третім випуском спеціальності «Вчитель образотворчого мистецтва, художньої праці, художник-дизайнер». До цього часу дипломними роботами попередніх курсів були випалені на дереві портрети. Та активний хлопчина разом зі своїми друзями ініціював створення більш масштабних речей.

– Моя дипломна робота – це «царський трон» ручної роботи, на якому свого часу сидів директор училища.

Робили й тумбочки, трельяж із дзеркалом у поєднанні з різними елементами художньої і технічної обробки деревини. До того часу це здавалося чимось недосяжним, та юні майстри переконливо довели протилежне. Показали, що можуть бути фахівцями із широкими можливостями, знаходити застосування своїм вмінням та навичкам у будь-якому середовищі.

Нині Віктор Бронюк зізнається, що це виявилось дуже доречним у житті. Крім образотворчого мистецтва, навчали майже всього – від різьблення по дереву до складних столярних робіт із виготовлення меблів.

У часи студентства, в голодні 1990-ті, хлопці ніколи не залишалися без пива та їжі. Знаходили залишки деревини і майстрували товари широкого вжитку. Робили практично все – від елементарних кухонних наборів, зокрема качалки, макітри, молоточки для відбивних – до столів і стільців. У ті роки можна було зайти в кожную другу хату і вдало поміняти тільки що зроблений табурет на хороший могорич із відмінною закускою. Що ще потрібно для студентів? За годину-півтори четверо юнаків робили табурет із точеними ніжками і забезпечували себе відмінною вечерею. Ці навички стали в нагоді. У дворі Віктора, в альтанці, всі меблі зроблені його руками...

Чоловік каже, що аж ніяк не жалкує про обраний фах. Навпаки запевняє, що завдяки цьому, багато чого може зробити власноруч. Чотири роки навчання не минули дарма, та ще й пролетіли із небувалою швидкістю. Наблизився випускний – найцікавіший у житті Віктора Бронюка, забарвлений юнацьким романтизмом: гітара, пісні до ранку, зустріч незабутнього світанку.

– Цієї магічності й трепету вже не було на випускному у Вінницькому педуніверситеті, де навчався згодом: ми тоді групою зібралися, відзначили й порозбігалися... Усім нинішнім випускникам радив би, перш за все, пам'ятати всі чудові моменти, які ви разом переживали за роки навчання. По собі знаю: краще відпустити образи минулого, за все подякувати один одному і вчителям, більшість з яких все-таки бажають добра своїм учням.

«Історик – це універсальна професія»

1998 рік був надзвичайно насиченим різноманітними подіями: від відставки Білла Клінтона до виборів спікера Верховної Ради Олександра Ткаченка, котрого обирали упродовж двох місяців; від найбільш руйнівної повені на Закарпатті, що сколихнула всю Україну, до встановлення відзнаки

Президента України «Герой України»; від знайомства українського народу із єдиним податком до відродження кінопрокату, першою ластівкою якого став кінотеатр «Кінопалац» на вулиці Інститутській у Києві; від появи на вулицях таксофонів нового типу, які працювали винятково на чіпових картках, до прориву у вітчизняному машинобудуванні – на спільному українсько-корейському підприємстві «АвтоЗАЗ-ДЕУ» в Запорізькій області з конвеєра зійшов перший автомобіль «Таврія-Нова».

Світ та Україна стояли на порозі змін. Та не лише світ, а й маленька його частинка – Віктор Бронюк. Він саме закінчив Барське педагогічне училище й планував свої подальші кроки, тим паче, що опанована спеціальність дозволяла впроваджувати знання в різних напрямках. Юнак добре освоїв обробку деревини, мав навички у виготовленні меблів. Надходили пропозиції від місцевих бізнесменів купувати станки, відкривати невеличке виробництво. Віктор прихильно ставився до цього, але батьки все ж таки наполягали на тому, щоб здобув вищу освіту.

Після державних екзаменів в училищі хлопчину рекомендували до вступу в Одеське художнє училище імені Митрофана Грекова, оскільки всі екзамени склав на «відмінно» й отримав диплом з відзнакою. Шість осіб із курсу (зокрема Віктора) було зараховано без іспитів. Та у часи великих державних змін і нестабільності професія художника не була настільки актуальною. Популярністю користувалися фах юриста, економіста. Ці чинники зіграли неабияку роль у формуванні й подальшому становленні кар'єри хлопця.

Порадившись із батьками, він вирішує вступати до кузні кадрів – на історичний факультет Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

– Історик – універсальна професія. Його можна побачити, де завгодно. Я складав всього один екзамен (з історії України), аби підтвердити свій диплом з відзнакою. Система була такою: якщо я перший іспит складав неуспішно, то мусив би писати ще й диктант, всесвітню історію. Децю

важкувато було. Довелося активно готуватися впродовж місяця, працювати в поті чола. Таким чином був зарахований на історичний факультет.

У той час, коли вступив до педагогічного, на базі Народознавчого центру, організацією якого займалася доцент Лідія Мельничук, було створено колектив «Душі криниця». Основна його мета – відродження традиційного подільського фольклору, зокрема обрядів.

– Моя сестра Тетяна якраз навчалася на 3 курсі музично-педагогічного факультету, брала активну участь у цих заходах, тому одразу й мене туди «затягнула». Ми почали з відтворення різних народних обрядів. Робили дівич-вечори, весілля й решту автентичних свят. У нас в Україні це єдине співане весілля, тобто всі обряди оспівувалися в піснях. Нині воно перейшло в іншу іпостась, тим не менше справа жива. Мені приємно, що долучався до того також, був біля витоків. Перша наша робота була «Дівич-вечір». Друга робота (і курсова моєї сестри) «Подільське весілля». Це було досить цікаво й неординарно. Фактично з цього часу почалася моя участь у художній самодіяльності університету.

Після довгої перерви, за ініціативи Віктора Бронюка та інших активних студентів, відроджувався КВНівський рух. До того часу він перебував у «підпіллі». Коли ж випала можливість поставити все на ноги, то хлопці, закачавши рукави, нею скористалися. Відбувся чемпіонат, який за своєю якістю перевершив подібні чемпіонати в технічному університеті, що тоді вважався фаворитом КВН. Саме це дало поштовх до створення збірної команди педагогічного, яка в подальшому трансформувалася у добре всім відомі «Вінницькі перці».

Гастролювала КВНівська команда під різними назвами: «1 клас», «Будь здоров» тощо. Окрім пересічних фестивалів, веселі й найкмітливіші здобували визнання й нагороди на міжнародних змаганнях. Завдяки цим починанням зародився й дозрів потужний рух, піднявся рівень проведення різних конкурсів, зокрема «Міс університету» та «Містер університету».

– Це сформувало студентську тусовку, в гарному сенсі цього слова. Ми генерували ідеї, котрі не закінчувалися, планували організувати музичний колектив, групу чи ансамбль. Нам виділили приміщення. Я не знаю, що завадило – брак часу або щось інше, але ми так і не переросли в музичний гурт. Хоча багато ідей прагнули втілити. Навіть на КВН-і окремі номери ставили із «живими» інструментами.

Коли Віктор Бронюк навчався в університеті, то історики жили в гуртожитку з «музпедом». Часом траплялося так, що серед колективу музикантів опинявся один історик – Віктор. Частенько жартували, що грає історик, коли навколо усі музиканти. За законами музичної теорії не все правильно робив, та коли на зауваження відповідав: «Зробіть краще», – чув: «Та ні, грай, грай». Так воно й пішло-поїхало.

Коли наша розмова «з'їхала» до спогадів про життя у великому студентському мурашнику – гуртожитку, мій співбесідник неабияк активізувався й із гумором почав згадувати, як блукав незнайомою для першокурсника будівлею, оглядав усе.

Під час навчання в університеті незабутнім місцем для кожного стає гуртожиток. Зовсім необов'язково там проживати. Навіть місцеві або ж ті, хто знімає квартиру, безсумнівно зможуть пригадати не один курйозний випадок, пов'язаний із цією будівлею. Що ж тоді говорити про його мешканців? Що не день, то нові пригоди, враження, «сімейні» клопоти і «розбори».

– Дали мені кімнату, де раніше жила сім'я з котом. Перед цим секцію обробила санстанція, але блохи від кошлатого все ж залишилися. Там ніхто не хотів селитися. Класика жанру: вибиті двері, поламана сантехніка. Отакі умови – спартанські. Саме тут стали в нагоді отримані за роки навчання в училищі знання. Відремонтував шафки, поставив двері, пошпаклював, де потрібно, перефарбував. Але найбільшим досягненням став ремонт унітазу зі зливним бачком. У нас працювала система змиву. Виявляється, це було чимось нереальним! Навіть приходили дивитися з інших поверхів.

Віктор каже, що гуртожиток – це велика школа стосунків, виживання, котру витримували обрані. Своєрідний монітор взаємин суспільства. Тут можна визначити: хто твої друзі, а хто вороги. У гуртожитку все відбувається відкрито й динамічно. Тут кожен має змогу знайти друзів, знайти своє місце за ієрархією, розібратися в самому собі, щоб посісти відповідну позицію в соціумі і тверезо дивитися на речі. Тут людина потрапляє в окреме середовище, у світ, яким він є. Насправді, в комфортних умовах будь-хто виживе, а переживши всі ті тотальні негаразди, при цьому не втративши здорового глузду і почуття гумору, розумієш, що все те дрібниці, все можна пережити.

Добре знайомі усім, хто жив у бурхливі 1990-ті роки, «віяльні» відключення електроенергії лише сприяли вдалому провадженню часу у великому студентському будинку. У визначений час компанія нагрівала чайник, збиралася в одній із кімнат і співала пісень під акомпанемент гітари.

– У нас були свої традиції в гуртожитку. Я тоді навчався на природничо-географічному факультеті, та проживали ми з Віктором в одній кімнаті. Разом грали на музичних інструментах, тоді ж придумали славнозвісну пісню про «Оленів», – згадував двоюрідний брат Віктора Андрій Дручинський.

ОЛЕНІ

*Я хочу втекти в дрімучі ліси,
Я втомився від міської асфальтної краси.
Мене задовбали трамваї і колії.
Кондуктори, дебїли і профілакторії.
В мене на канані лежали дівчата,
Вони хотїли кохання у мене забрати.
А на столі лежить старенький килимок,
Я проглядаю його крізь сигаретний димок.*

Приспів:

*А там олені, олені небриті і неголені,
Дивні створіння, в них з мозгів стирчать коріння.
Олені, олені небриті і неголені, – олені...*

*Я вчора розмовляв з директором Чукотки,
Він просив, а я налив йому в стаканчик водки.
Ми дивились в мікроскоп стросніє генів,
Я дивився на дівчат, а думав про оленів.*

Приспів:

*Там дівчата, де олені красиві неголені,
Дивні створіння, без мозгів і без коріння.
Олені, олені небриті і неголені, – олені...*

*Я хочу втікти в дрімучі ліси,
Я втомився від міської, асфальтної краси.
Мене задовбали трамваї і колії.
Кондуктори, дебіли і...*

Приспів:

*Олені, олені небриті і неголені,
Дивні створіння, в них з мозгів стирчать коріння.
Олені, олені небриті і неголені, – олені...*

Активний юнак не міг всидіти на місці, проявляв свої господарські вміння. Разом із братом Андрієм вдумрилися зробити собі душ. Мали завжди справну сантехніку. Віктор випереджав час своїми сміливими ідеями. Почав домовлятися про те, аби зробити в підвальних приміщеннях душеву кімнату. Купити декілька вживаних пральних машинок і створити пральню. Та ці

починання виявилися непотрібними тодішньому студентству, котре не було готовим до модернізації.

– Ніхто нічого не хотів робити, бо жили за принципом: «Свисни, Ванька, ти дурніший!». Треба було самому створити умови. Зараз багато політичних партій використовують гасла: «Хочеш щось змінити, почни із себе». Така ж історія була й тоді. Треба було щось змінювати. І чекати на когось не було сенсу, – згадує співрозмовник.

Єдине, на що нікому тоді не бракувало ні винахідливості, ні креативності чи хоробрості, – це знайти те, чим би перекусити. Увесь провіант, який напакували батьки для свого чада на тиждень, з'їдався в перший або другий вечір. За цим слідував тиждень сухом'ятки, у кращому випадку – смажені яйця чи картопля. Та в дружній і веселій сім'ї ніколи не помреш ыз голоду.

Віктор жажнувся, що деякі хлопці та й навіть дівчата не вміли приготувати собі гарячі страви. Найвищою їхньою майстерністю було заварити чай. Тоді взявся за виховання молодших студентів: вчив варити (на електроплитці в кімнаті, яку ховали під ліжко) супи, пельмені, вареники.

– Коли не вистачало провіанту, то викручувалися, як могли. Варили суп, борщ та навіть пельмені з варениками. Віктор простий, людяний, знає ціну справжньої дружби, вміє її берегти і цінувати. Знає ціну й заробленій копійці, бо народився в непростий час. Це людина, яка цінує родинні зв'язки, – ділиться спогадами Андрій Дручинський.

Найнезвичнішу страву у своєму житті Вітя скуштував саме в студентські роки. Коли в хлопців закінчилася закуска, а випити ще було що, вони не розгубилися – наловили в Південному Бузі жаб й насмажили їхніх стегенець. Із майонезом і кетчупом та й в гарній компанії французький делікатес пішов «те, що треба».

– У мене до сьогодні є багато авторських страв. Я люблю готувати. Багатьох своїх друзів навчив варити борщ – класичний, правильний. Це наша національна страва, але багато людей навіть у цьому ділі не знають

елементарних речей. Це впливає на смак, колір, зовнішній вигляд. Бувало й таке, що «по телефону варили» (сміється). Є в мене багато послідовників, які вже «великі кулінари», додають свої спеції або ж інші інгредієнти до страви. Вважаю, що не святі горшки ліплять, тому нема того, чого не могла б зробити людина. Якщо в тебе є можливість навчитися в когось чогось, що тобі може знадобитися в житті, – вчись. На кухні люблю експериментувати.

Улюбленої страви чоловік не має. Усе залежить від настрою: іноді любить готувати довго, щось складніше, буває ж навпаки – нічого не плануючи, приготує щось нашвидкуруч, що виходить ще смачнішим. Радить спробувати форшмак. Особливо доцільно приготувати цю закуску, коли поспішаєш і треба перекусити. Для страви потрібен оселедець, наша вінницька моцарелла, цибуля, сіль і перець. Усі інгредієнти перемолоти в блендері, як результат – швидкий, корисний, некалорійний сніданок. Декілька тостів, чашка чаю – і ситий.

Головну великодню страву – паску – Віктор Бронюк протягом останніх років пече разом з дітьми. Донечка Єва і синочок Данило дуже люблять прикрашати паску бізе і різнокольоровими присипками, створюючи справжні різнобарвні дива. А сам Віктор продовжує пошуки ідеального рецепту. Зокрема, торік в інтернеті відшукав оригінальний рецепт паски з шоколадними краплинками та додаванням сухого молока. У результаті цікавим специфічним смаком була задоволена вся родина!

Кожна геніальна авантюра та шалена пригода, без якої не обходиться вечір у студентському гуртожитку чи поза його межами, закінчується з першим дзвінком будильника, який незмінно сповіщає, що пора спрямовувати свою енергію в зовсім інший, проте не менш важливий бік – у навчання.

– Весело й у шаленому темпі проходило моє студентське життя. Як у кожного студента, воно було досить різнобарвним, різноманітним. Не полягало в тому, що тільки їв і спав, а й ходив на заняття, відвідував різноманітні фестивалі. У свою чергу це тягнуло за собою багато негативних

наслідків. Були питання щодо відвідування занять, не раз викликали в деканат, вели серйозні розмови. Я розумію, чому так було. Треба ж було формувати дисципліну на факультеті. Та викладачі йшли назустріч, підтримували, наскільки це було можливо. Були й такі, котрі не розуміли. Та ми завжди намагалися знаходити компроміс. Треба було теж комусь роботу робити, я її робив. Декан факультету при зустрічі казав: «Знаєте, напевно, з усіх студентів бачу вас найчастіше в ректораті, в профкомі, в бухгалтерії, в буфеті, але вас дуже прошу: ходіть на пари».

Від першого курсу в студента іноді виникало непорозуміння з колегами здебільшого, як би це банально не було, через оцінки. Тоді була модульно-рейтингова система, де в підсумку кількість балів перетворювалася в оцінку. Багато викладачів, знаючи про громадське навантаження юнака, йшли назустріч і трішки додавали балів у рейтинг. В одногрупників це викликало невдоволення.

– Віктор – розумний чоловік. Він ніколи не належав до категорії осіб, які нічого не розуміли. Просто йому легко все давалося. Ловив на ходу, автоматично. Йому не потрібно було ночами зубрити тексти з книжок для того, щоб відтворити якусь інформацію. Це не означає, що він погано вчився, навпаки був сильним студентом, який мав час і на навчання, і на громадську діяльність. Він напрочуд комунікабельний. Мав добрі стосунки зі студентами й викладачами. Разом із другом Денисом Репеєм організовували самодіяльність, віддавалися цій роботі. Ми раді, що закінчив саме наш факультет, – із гордістю розповідає декан інституту історії, етнології і права (тоді історичного факультету), доцент Юрій Зінко (котрий за час навчання Віктора обіймав посаду заступника декана з навчальної роботи).

Запам'ятати всі історичні події та дати юнаку допомагав метод «Що? Де? Коли?», у якому найважливіше, після прочитання книги, сформувати блок-схеми, осмислити суть події та її наслідки. Коли ж чогось не знав, завжди рятувала кмітливість і підвішений язик. Відверто каже, що ніколи не

писав ні шпаргалки, ні конспекти. За п'ять років навчання мав лише один зошит.

– На лекціях відмічав відсутніх, але не застосовував жодних санкцій. Я вихований на традиціях КНУ імені Тараса Шевченка, де завжди було вільне відвідування. Це право студента: відвідувати чи не відвідувати заняття, – згадує куратор Віктора Олександр Яременко. – До Бронюка претензій не було, оскільки на моє «Конституційне право» він ходив. Може, як куратора боявся чи поважав. Не пам'ятаю конфліктних ситуацій. Відвідував гуртожиток, був у нього в кімнаті. Звичайний студентський побут, музичні інструменти, «міцний чай». Віктор дуже компанійська людина, креативний, душа компанії. У роки навчання мав широке коло друзів. Брав участь у різноманітних заходах, підходив до всього творчо. Ота посмішка, влучні цитати, часом навіть досить влучні. Досі на всі релігійні свята ми вітаємо один одного, переписуємося в соціальних мережах. У нього завжди креативні привітання.

Одного разу проводилося опитування на факультеті, за результатами якого Віктор одночасно мав найбільш позитивний і найбільш негативний рейтинг серед викладачів. Частенько й такі контрасти бували: подяка за роботу і сувора догана за відвідування занять. Віктор згадує, як декан дорікав йому: «Замість того, щоб своїм авторитетом заохочувати студентів до знань, то Ви цинічно і з відвертою зухвалістю демонструєте своє негативне ставлення до процесу навчання».

У сесійний період Віктор із друзями проявляв неабияку креативність і винахідливість. Коли одногрупники тижнями не мили голову, доки не складуть іспити, перед днем «Х» посилено кричали у квартиру: «Халява, прийди!», то його це лише забавляло, бо ніколи не вірив у популярні студентські прикмети. Досі є противником системи трьох «З»: «Завчив. Здав. Забув».

– Пригадується один цікавий факт. Усі студенти хочуть якомога краще скласти екзамен, та не завжди є можливість підготуватися, чимало дисциплін

є важкими. Віктор запровадив інновацію для легкого складання іспиту. Це було щось на зразок Bluetooth чи Wi-Fi. Тоді таких технічних засобів як мобільний телефон не було, але радіотехніка розвивалася. Він запровадив своєрідне ноу-хау, – ділиться спогадами Олександр Яременко.

– Так! – завзято підтверджує Віктор. – Ми з друзями винайшли свій метод: як у фільмі Гайдая про пригоди Шурика. Товариш спаяв невеличкий «жучок», взявши за основу популярний в ті роки портативний радіоприймач з маленькими кнопками. Зв'язок був односторонній. Досить було настроїтися на потрібну частоту – і вперед!

Система, як повідав музикант, була такою: коли студент заходив і витягував білет, той, хто у цей момент відповідав екзаменатору, чув номер. Коли, відповівши, виходив у коридор, казав його своєму колезі. Тож поки ще чотири людини готувалися, відповідь на питання передавалася другу, який сидить в аудиторії з приймачем. Радіус дії був невеликий – приблизно 15 метрів. Часом, завдяки цьому студентському винаходу, сесію вдавалося скласти на відмінно. Бувало, що й не спрацьовувала система, коли порядок питань в білеті не був сформований або виникали перешкоди на хвили. Користувалися цією системою майже три роки, доки технічний прогрес не рвонув вперед.

Спочатку приймач поміщався у футляр від аудіокасети, а потім Віктор вмонтував його в корпус мобільного телефону. Тобто цей передавач ззовні нагадував мобільний з антеною. Можна було ходити коридором і не викликати жодної підозри, ніби спілкуючись телефоном. Це ще раз підтверджує те, що студенти у всі віки були винахідливими. Чого тільки не зробиш для того, аби не сісти й не вивчити.

– Викладачі довго не здогадувалися про нашу хитрість. Якщо навіть тебе «вчислили» десь в аудиторії, поки діставав приймач, натискав кнопку перемикання станцій. Коли викладач забирав цю «штуковину», у навушниках грала музика. Тоді вже міг щось вигадати. Якусь дурницю, на кшталт: «Так я відтворюю знання, бо вчив під музику». Але ж світ не без добрих людей.

Були «агенти», які здавали нас в деканат. Згодом мені розповідали, що такі «привіти» часто слухали в дирекції. Потім дехто перейшов на мобільні телефони, систему Hands Free. Але до цього часу ми були новаторами.

Як там кажуть у народі: «Від сесії до сесії живуть студенти весело». Так-от, занудьгувати хлопчині часу не було. Віктор зізнається, що йому надзвичайно поталанило працювати з доцентом Павлом Хавлюком – людиною-легендою, талановитим археологом, котрий за своє життя знайшов і паспортизував більше ніж 3200 археологічних стоянок між Бугом і Дністром. У Польщі дослідник був знаний у наукових колах як «подільський князьок» за свій досить невисокий зріст.

Згадуючи свої студентські роки, В. Бронюк розповідає, що лекційні заняття Павла Івановича часто супроводжувалися веселими або ж сатиричними історіями про те, як воював на фронті. Оскільки Віктор мав художню освіту, то упродовж двох років допомагав науковцю робити звіти, замальовки. Вдалося побувати і в археологічній експедиції, хоча й відвідував її не зі своєю групою. Викладач наполіг на тому, аби студент поїхав з ним.

Це була експедиція з пошуку любарської культури, мета якої – знайти могильник, що підтверджував би теорію існування цієї культури на території України і доводило б те, що українці – це європейці. Тоді працювали в Барському районі, біля села Гармаки. На жаль, головної мети не вдалося досягти, але знайшли чимало артефактів.

– Розкопки – це завжди окрема історія: два тижні в польових умовах, коли є свій розпорядок. Жили в наметовому містечку, чергували. За таких умов кожен проявляв своє єство, істинне обличчя. Та група, яка виїжджала на розкопки, в подальшому мала гарну консолідацію, студенти здружувалися.

Коли ж нарешті в гості завітав довгоочікуваний для усіх дітей і дорослих теплий та сонячний червень, чимало хлопчаків і дівчат з усієї країни не могли дочекатися подорожей до літніх таборів. Незабутніми враженнями зберігся літній табір у пам'яті не тільки дітей, а й студентів

Вінницького педуніверситету, які проходили на 3 курсі там педагогічну практику.

Віктор у складі першої делегації від педуніверситету поїхав до табору «Юний романтик» в Одесі. В останній момент його призначили художнім керівником, повідомивши, що наступного дня потрібна медична книжка й студентський.

– Запитують: «Усе є?», – на що відповів: «Нема, але завтра буде». Ніхто не знав, що у мене червоний диплом випускника-художника (згадує й сміється). Книжка разом зі студентським були намальовані за ніч!

Зізнається, що відбули чудову зміну, хоча й досить складну. Після приїзду до місця призначення практикантам повідомили, що працюватимуть із дітьми з інтернату. Під опіку ще зовсім молодого Віктора потрапив хлопчина із порушенням психіки, котрий за два тижні до приїзду в табір бачив на власні очі криваву бійню: вітчим убив матір. Йому сподобалася одна дівчинка, а юнці, як у звичному любовному трикутнику, – інший.

– Прибігають до мене вожаті і кажуть, що він на кухні вкрав ножа і сказав: «Або він, або я». Безумовно, ця ситуація ледь не вибила мене з колії. Хлопчина на мої запитання відповів, що нічого не брав. Далі вже проводили з колегами невеличке розслідування, почали думати-гадати, де б він міг його заховати. За логікою 14-річного юнака визначили, що за схованку обрав місце під пеньком, де палили багаття.

Рішення керівництва табору було категоричним і не потребувало обговорення – відправити «малого» додому. Та Віктор наполягав на протилежному й наважився поговорити з директором і взяти хлопчину під опіку.

– Я з ним трішки позаймався, навчив робити паперові квіти: троянди, маки, гвоздики із гофрованого паперу. Йому сподобалося це заняття. Почав виготовляти такі дарунки для дівчат. Для мене це дуже важлива й знакова подія. Багато років минуло, а я пам'ятаю це як зараз. Не знаю, яка доля цього

хлопчика нині, але на той момент це була одна з невеличких педагогічних перемог. Час від часу вона та й пригадується.

Доводилося боротися зі шкідливими звичками школярів у таборах, шукати виходи із ситуацій. У тринадцятирічному віці Вітя мав серйозну розмову з батьком, коли той сказав: «Ти хочеш курити – кури, хочеш пити – пий, але я тебе прошу – не ховайся». До сьогодні музикант не викурив жодної цигарки й ніколи не мав проблем з алкоголем. Таким чином знайшов підхід до вихованців, які не люблять, коли з ними поводяться, як з малечею. Розшукав шляхи взаєморозуміння, спілкувався на одному рівні, зацікавлював. Переповідає, що найпростіше – це насваритися на дитину, що не дасть результату. Потрібно мотивувати, створювати систему заохочень. Усе – на сторінках розумних книг, які писали великі педагоги, зокрема наші земляки.

Чимало історій відбулося за той невеличкий проміжок часу – перший місяць спекотного літа. Романтична атмосфера на березі моря поєднувала серця молоді... Табір. Море. Безтурботність. Де-не-де з-за дерев вискакував Амур зі стрілами і поціляв у свої мішені. Чимало парочок поверталися до університету 1 вересня, тримаючись за руки, а іншим вже й потрібно було одружуватися. Постійне навантаження, робота з дітьми, організаційні моменти не дали Віктору сповна насолодитися усіма тонкощами й принадами «чорноморського курорту» й упіймати янгола кохання.

– Було дуже багато курйозних моментів, пов'язаних із практикою. На 5 курсі, коли мав чимале навантаження й віддавався громадській роботі, мене взагалі мало не відрахували з університету. Це стало останньою жирною крапкою, яка відбила бажання вчителювати.

За розподілом випускника історичного факультету направили на проходження практики до однієї з вінницьких шкіл. Завуч навчального закладу сказала: «У нас буде конкурс до 60-річчя створення УПА. Ви в цьому розбираєтесь, тому нам потрібно зробити стінну газету, листівки й медалі». Для колишнього студента художньої спеціальності це не викликало жодних

проблем. До вечора він намалював плакат і виконав решту завдань. Після цього зайнявся своїми справами. Згодом виявилось, що в школі піднявся бунт через те, що в 11 класі на підсумкове заняття з «Історії України» він виніс три запитання: 1. Що таке героїзм і патріотизм? 2. Вояки ОУН-УПА – це герої чи патріоти? 3. Втрачена музична культура часів Другої світової війни.

Для того, щоб діти мали уявлення про що йдеться, взяв до рук гітару і продемонстрував декілька прикладів партизанських і пропагандистських пісень радянського періоду. Після уроку в учительській на практиканта чекали педагоги-історики, які ревно відстоювали власне твердження: «Вікторе, ви – фашист!». Усі події не пішли на користь студенту: почалися проблеми в університеті, практику в школі «закривати» так і не хотіли. Щоб отримати диплом, довелося розв'язати чимало проблем.

– Не можна реформувати освіту без культури. На жаль, за 20 років до сьогодні в нас немає плану дій щодо того, що ми будемо, яка кінцева мета розвитку нашої держави. Має бути програма, котра буде зрозуміла дитині, пенсіонеру, студенту, президенту. Тоді це дасть змогу усім разом рухатися до однієї мети. Як можна побороти свій страх? Це шукати можливість бути сильнішим за нього, треба наважитися на перший крок. В інакшому випадку, він почне жерти нас. Не потрібно бути заручниками страхів і через них іти в протилежний бік. Людина мислить образами. У певний момент собі треба ставити чітку мету. Усі думають, що від них нічого не залежить. Якраз навпаки: від кожного з нас залежить дуже багато. У принципі, за натурою я романтичний оптиміст. Із 15 років пішов у самостійне життя і сам відповідав за себе, за свої вчинки, за свої слова. Якщо щось не вийшло, то нічого страшного тут немає. Завжди є важливими життєві уроки. Щоб не було наслідків, треба проаналізувати причину і локалізувати її. Тоді буде лише рух вперед. Не треба, щоб це переростало в страх і могло зупиняти людину. На жаль, у мене є декілька друзів, які досі живуть минулими спогадами. Як на мене, це безперспективно. Приємно, коли є що пригадати. Жити треба завжди майбутнім і планувати майбутнє. В інакшому разі не буде прогресу.

Не останню позицію в житті спудея відіграє заробіток, що часто стає нагальною потребою. Гроші потрібні завжди і їх завжди мало, тим більше для такої волелюбної категорії людей. Починаючи з третього курсу, Віктор мав можливість додаткового заробітку, чим і користувався, бо ж треба було якось жити. Батьки не могли підтримувати матеріально. От і вийшло так, що обійняв посаду заступника голови Вінницької обласної організації від партії «Ліберальна Україна» – політичної організації, яка досить непогано фінансувалася. На той момент мав зарплатню більшу, ніж у викладачів. На п'ятому курсі допомагав організовувати концерти зірок, зокрема КВНівських – це добре відомі «Уездный город», «95 квартал». Ще однією хорошою можливістю заробити додаткову копійку для студентів (особливо, музично-педагогічного факультету, з яким проводив багато часу) були Різдвяні свята.

Коли приходив час колядок і щедрівок, компанія музикантів та історика брали костюми в Народознавчому центрі університету і йшли вітати викладачів. Паралельно заходили й до їхніх сусідів. За Різдвяні свята вдалося набити кишеню сумою у 2-3 стипендії. Крім цього, у мішку опинялися ще й цукерки, мандаринки, дещо міцніше – вино, шампанське. До цього колектив ставився досить серйозно. Ніколи не дозволяв собі сісти за стіл і напиться. Бувало безліч кумедних моментів. Донині під час зустрічі зі старими друзями є, що пригадати.

– Один із моїх товаришів – нині настоятель храму, має свою церковну парафію. Трапилася з нами така історія: пішли до одного з викладачів, заколядували. У цьому ж будинку жила бабуся, яка зустріла нас в коридорі й попросила ще до неї завітати. Наша музична програма складалася з баяна або акордеона, сопілки. Ми були одягнені в автентичні костюми, співали професійно, в чотири-п'ять голосів. Заспівали «Нова радість стала». Зазвичай приятель, одягнений у вишиванку, заходив до помешкання, знімав шапку і промовляв: «Радійте, люди! Радість велика сталась: у Віфлеємі Син Божий народився. Христос ся рождає. Славимо його!». Зрозуміло, що це вже дійшло до певного автоматизму. А на той час він працював регентом церковного

хору і каже до цієї бабусі: «У Віфлеємі Син Божий народився. Христос Воскрес!». Літня жіночка одразу ж змінилася на обличчі й повільно закрила двері перед нашими носами. Я аж заплакав від сміху, а він не зрозумів, що вдіялося.

Закарбувалася в пам'яті Віктора й зовсім невесела історія. Того ж Різдва жінка попросила заколядувати її онкохворому чоловіку, який був у критичному стані. Тоді відпрацювали навіть більше, ніж програму – проспівали ще декілька пісень. Чоловік лежав і плакав. Музикант важко передав словами мені ті емоції, які пережив.

Уже більше десяти років минуло, як закінчили цим займатися, але, збираючись старою командою, згадують студентські будні: не тільки безтурботні моменти, але такі речі, які мали перспективу. Приємно те, що з плином часу все залишається в голові – навіть ті ж самі музичні партії, які виконували колективом «Душі криниця».

Після закінчення навчального закладу випускник педагогічного зрозумів одну річ: тих дев'ять безтурботних років минуло, залишився диплом у кишені, а бажання працювати в школі так і не було. Ця мить стала психологічно важкою, переломною. Надходили пропозиції очолити колектив «Душі криниця». На що отримав офіційну відмову з ректорату, обґрунтовуючи це тим, що не мав музичної освіти, тобто керівником бути не міг.

За декілька років після навчання історик за фахом разом із другом, кандидатом психологічних наук, який працює в Москві, почали працювати над курсом соціальної адаптації випускників педуніверситетів. Розробили курс лекцій, котрі запропонували прочитати в педуніверситеті, але керівництво повідомило, що такої проблеми в них немає.

– Я прекрасно розумію, що мав дев'ять років відносної стабільності і раптом вийшов із цієї зони комфорту. Не міг себе знайти і зорієнтувати, куди рухатися далі. Для багатьох цей термін затягується на декілька років. Це нормальна світова практика. Має бути психологічна адаптація людей.

Нещодавно спілкувався з новим керівництвом педуніверситету, ректором Наталією Лазаренко. Вона мене цілком підтримала, сказала, що в цьому є велика потреба. Ми дивуємося, чого такі педагоги навчать наших дітей. Із 120 осіб з курсу в школі працюють ті, хто справді хотів, – 1%, а 5-6% влаштувалися до середніх навчальних закладів лише тому, що не змогли обійняти інші посади. І так у кожному середовищі, у кожному закладі.

Віктор ніколи в думках не змальовував себе серед школярів, за великим письмовим столом чи біля дошки, із «горою» зошитів, книжок та журналів. Не ототожнював себе із науковим співробітником: не бачив себе ні в архівах, ні в читальних залах. Професія педагога досить універсальна. Її знання можна застосовувати в будь-якій іншій сфері. Усе піддається законам дидактики чи методики. Якщо абстрагуватися, то аудиторія гурту «ТіК» – це той самий клас, роздумує Віктор. Є урок, година часу, за яку повинен зацікавити, розповісти, за можливості перевірити домашнє завдання.

– Учителем у школі себе жодного дня не бачив, були певні міркування про державну службу. На рішення вплинуло те, що моя родина – педагогічна династія.

Тож все, що стосується вчителювання, переросло лише в музичну творчість. Так народилася усім відома пісня «Вчителька». Ні, не на слова Андрія Малишка, а на поетичні рядки Віктора Бронюка.

ВЧИТЕЛЬКА

*Вітер віє, мете хурделиця,
Стежка від школи до дому стелиться.
Де тебе шукати, як до тебе прийти?
Звідки виглядати, де тебе знайти?*

Приспів:

*Вчителька – мікрорайону нашого жителя.
Ти замість того, щоб в кіно піти,
Сидиш, перевіряєш свої зошити.*

*Скоро прийде весна, вибори пройдуть.
 І мене після комісії до армії візьмуть.
 Я не буду листи тобі писати,
 Бо ти будеш їх на помилки перевіряти.*

Приспів

Вчителька – мікрорайону нашого жителя.

*Ти замість того, щоб в кіно піти,
 Сидиш, перевіряєш свої зошити.*

Сонечко встає, димить трава, –

Бачу стежку, де проходиш ти.

Вчителько моя, зоре світова,

Звідки виглядати, де тебе знайти?

Музикант усе ж залишив яскравий слід у житті свого навчального закладу. Свого часу саме йому з командою однодумців вдалося творчу діяльність зрушити з мертвої точки і запустити в рух. Це заслуга багатьох ініціативних людей, яких нині можна побачити на керівних посадах міста, держави, на екранах телевізорів. Є й такі, які кардинально змінили сферу діяльності. Хтось віддає час сім'ї й роботі, хтось відкрив власний бізнес.

– Перша наша зустріч із Віктором була в педучилищі. Я була головою державної екзаменаційної комісії за напрямом «Початкова освіта», а Віктор закінчував музичну спеціальність. Була присутньою на його окремих державних іспитах. Із того часу знаю його як творчого й креативного студента. Згодом наші шляхи перетнулися у ВДПУ. Він дружив з моєю донькою, разом виступали у КВНі. Коли ж працював у міській раді, то теж окремі питання вирішували разом. Далі розпочався його творчий шлях, та стосунки підтримуємо й досі, дружимо, зустрічаємося на презентаціях,

показах, концертах. Вітя добрий, порядний, надійний, відповідальний, гарний син своїх батьків, чоловік, батько, друг. Любить спілкуватися з нашими студентами і безвідмовний, коли запрошуємо до співпраці. У нього чудова дружина, яка була в нашому університеті, знайомила з творчістю студентів. Він простий у спілкуванні, в розумінні життя, – розповідає ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доцент Наталія Лазаренко.

Із перших днів навчання Віктора турбувала незрозуміла конфліктна ситуація між багатьма факультетами, відсутність дружби. За п'ять років вдалося це ліквідувати, об'єднавши у творчості. Молодечий активістський рух був консолідуєчим, а не роз'єднуючим. Це заклало міцний фундамент для будівництва згуртованості, підтримки, дружби між студентством Вінницького державного педагогічного університету, названого на честь Сонцепоклонника – Михайла Коцюбинського. Та й Віктору власні починання дали потужний заряд до творчості.

– Досі зустрічаюся з друзями, з якими провів разом п'ять років. Це важливий момент: навчаючись в університеті, не зводити спілкування до вузького трикутника: їв, спав, ходив у читалку. Студентське життя, хто б там і що не казав, – безтурботне і різнобарвне.

«ТіК» – це найкраще слово з трьох літер...»

Кожна людина – особлива. Риси характеру, манера поведінки переплітаються між собою, формуючи унікальну особистість. Не останню роль у цьому відіграють доля та вибір життєвого шляху. Одні дотримуються принципу «моя хата скраю», інші хоч і не відмовляються від допомоги, але їй не надто спішать її надати. Однак, є й такі, що намагаються спрямовувати на благо всі свої справи. Це унікальні люди, бо їхній внесок у суспільне життя важко переоцінити. Свою лепту в розвиток сфери культури вносив і Віктор Бронюк після закінчення Вінницького педуніверситету.

Згодом, як здобув вищу освіту, продовжив працювати в культурному середовищі – організовувати концерти. На це заняття витратив лише півроку, бо вже зовсім скоро йому запропонували стати генеральним директором державного підприємства «Вінницький обласний центр оздоровлення, відпочинку і дозвілля», що функціонував при Управлінні у справах сім'ї і молоді обласної державної адміністрації. На той час це було повністю дискредитована установа, попередній директор якої залишив все напризволяще і зник.

Почалася копітка робота... За рік Віктору з командою вдалося вивести його в прибуткову організацію. Колектив працював злагоджено, як живий організм. Та й тут трапився камінь спотикання – виклики представників адміністрації із неоднозначними натяками на «розподіл» прибутків. Після кожної такої ситуації в душі шкреблися кішки. Це відбивало будь-яке бажання працювати, руки опускалися... Стався емоційний вибух – прийшов час писати заяву на звільнення. Командний дух був втрачений: підлеглі зі сльозами на очах зізнавалися своєму шефу, що працювали в злагодженій компанії, весело і результативно. Це тішило Віктора, та після пережитого фіаско він вже не бачив себе в державних органах влади.

Яскравою подією, що хвилею мирних акцій протесту протягом листопада – грудня 2004 року прокотилася Україною, стала українська Помаранчева революція. У когось події грудня 2004 року змінили світосприйняття, комусь уселили надію на краще майбутнє, когось змусили пишатися своїм народом і щиро полюбити Україну, а комусь дали зрозуміти, що кожен із нас у змозі змінити історію, майбутнє України, що й відбулося напередодні Нового року.

Ще зі студентських часів Віктор бачив усю «політичну кухню» зсередини – вдавалося набиратися досвіду на виборах, у штабах політсил. Після Помаранчевої революції колеги-політтехнологи запросили хлопця до співпраці – у штаб Володимира Гройсмана. Спільно з колегами тоді вдалося здобути перемогу на виборах мера Вінниці. Після завершення наполегливої

роботи Володимир Борисович запропонував Віктору працювати в департаменті культури міської ради. Молодий амбітний юнак погодився на пропозицію чиновника. В обох було бажання реформувати стару систему й долучати до цього глобального процесу нові кадри. Знову ж таки, за збігом обставин, державна служба не відпустила від себе Віктора Бронюка.

На посаді головного спеціаліста управління культури вдалося зробити чимало: організація загальноміських заходів у новому форматі, зокрема Дня Європи та Дня міста. Зміна ставлення містян до культурно-масових заходів, які до того часу мали суто пропагандистське забарвлення.

У певний момент прийшло розуміння того, що чогось не вистачає. Усі учасники дружньої команди колишніх студентів педагогічного поринули в роботу, сімейне життя. Тоді товариші вирішили збиратися командою у спільного товариша Кості Терепи, який працював художнім керівником в училищі. Усе почалося знову... Апаратура. Зал. Репетиції. Для себе вирішили, що не гратимуть каверів, весільної чи кабацької музики, а створюватимуть суто авторський матеріал.

Нині, з погляду вже досвідченого музиканта, лідера гурту «ТіК», все виглядає трішки комічно. Коли вдавалося роздобути інструмент, то це вважалося величезною перемогою. Репетиції проходили в такому форматі: сходилися, брали до рук інструменти, тексти пісень, у той час, як хтось біг за пивом і харчами, бо пообідати вдома чи на роботі часу фактично не вистачало.

На одну з таких репетицій Віктор запросив свого приятеля Олега Збаращука – він був організатором концертів, продюсером (хоча хлопці до кінця й не розуміли, що то за фах такий). Тоді у 2003 році він вперше почув пісні та робочий матеріал нинішнього гурту. Після прослуховування назвав це відвертим лайном. Та, попри все, прийшов на репетицію гурту вдруге, втретє і врешті-решт запропонував організувати колектив. Безумовно, важко уявлялося, що це має бути. Усі мали різне бачення того, в який бік потрібно рухатися, аби досягнути результату.

– Коли постало питання щодо назви, то не було часу вигадувати щось, філософське ймення, яке потрібно було пояснювати всім. У 1985-86 роках курс правлячої партії був спрямований на боротьбу з пиятикою, оголошено «сухий закон». Для керівників організацій виходили збірки лекцій під назвою «Трезвость и культура». От колись я й побачив один примірник такого видання. Для українців «тік» – центральне місце, майдан, де збиралися люди для вирішення якихось питань. Із медичної точки зору «тік» – несистемне нервово скорочення м'язів. Ще під час навчання декілька разів виступали під назвою «СТЕМ ТіК» – студентський театр естрадних мініатюр. Я ж кажу так: «ТіК» – це найкраще слово з трьох літер, яке не соромно вимовляти вголос.

Записавши перші демоверсії пісень, друзі поїхали радитися до Києва. Молодому колективу одноголосно твердили: «Хлопці, це відверте лайно. На цьому жодної комерції не зробіте. Перше, що треба змінити, – соліста. Тому що пузатий і лисий зовсім не годиться. Повинен бути з кубиками пресу, в майці, щоб подобатися дівчатам. Або ще один вихід – відправляйте свого в спортзал. Ну і забудьте все, що ви грали. Пишіть новий матеріал, тоді, може, у вас щось таки вийде».

– Найскладніше в будь-якому починанні – повірити в себе. Що б ти не робив: продавав шкарпетки або співав на сцені, знайдуться люди, які ніколи цим не займалися, але «відмінно» розбираються в цьому. Вони ходитимуть за тобою і розповідатимуть, що ти займаєшся не тим і не так. Мені казали: «Яка група? У тебе є міськвиконком. Така робота! Ти в хороших взаєминах із міським головою Володимиром Гройсманом. За декілька років зможеш стати начальником управління, а найголовніше – велика пенсія буде». У цих аргументах згадка про пенсію мене завжди наповал «вбивала». Ну не хочу я ще думати про пенсію! До неї ще треба дожити. Чому б не спробувати робити те, до чого лежить душа?! І не думати потім все життя, чому прогавив свій шанс. Не можна сидіти на стільці, міцно вчепившись за нього руками. Може, завдяки «порадникам», котрі стимулювали бажання чинити опір думкам про пенсію, вирішив не зупинятися. До того ж, повірте, ніхто не

ставив перед собою чіткої мети за максимально короткий термін вийти на національний рівень. Якщо ти не будеш робити те, що хочеш, то доведеться робити те, що мусиш. Краще робити те, що хочеш, щоб не примусили до того, що повинен.

Попри критику, молодий колектив рухався вперед. Пробирав свої сили на сцені: у межах тих концертів, котрі організовували Віктор та Олег. 2 червня 2005 року хлопці виступили на розігріві всеукраїнського туру гурту «Таліта Кум». На той момент у репертуарі було чотири пісні.

– Ми тоді наполегливо готувалися. Запросили багато друзів. Вийшло не дуже добре: коли відпрацювали свої пісні, вийшли із залу, тоді приблизно третина присутніх вийшла разом із нами. Сьогодні розумію, що це було не етично щодо гурту «Таліта Кум».

Саме 2 червня 2005 року прийнято вважати днем народження вінницького гурту «ТіК». Виступ ознаменував глобальну перемогу, після якої потрібно було планувати життя й діяльність далі. Парубки вирішили зробити таку річ: поділити віртуальний гонорар колективу. Це стало причиною розпаду гурту, бо, не маючи нічого, вирішили розділити між собою кошти. Тут відкрилися підводні течії, сплили амбіції. Кожен (6 учасників) хотів отримувати половину заробітку. Навіть у той момент, коли не було коштів, аби за гарною традицією відсвяткувати дебют на великій сцені. Першим вирішив покинути цю справу Костянтин Терепя: «Я в це не вірю. Пам'ятаю, як грав на весіллях. Там була пляшка, закуска, заробляв пару гривень в кишеню. Я не вірю, що це реально. Не хочу витратити час». «Принаймні, це було щиро», – зізнається Віктор.

Згодом «тверезі і культурні» переїхали зі своєї першої репетиційної бази й почали пошук нових музикантів. Тоді й з'явилося багато закритих тем. Дружня атмосфера перейшла в офіційну площину. Ця проблема сколихнула не лише учасників гурту «ТіК». Вона супроводжує багато колективів. З'являється поняття відповідальності. Ще однією перешкодою стало бачення кінцевої мети діяльності. Для когось вершиною було побачити себе на

телебаченні, для іншого – почути по радіо або ж виступити на стадіоні. Це було мірилом їхнього розвитку. Розпочалася гра амбіцій. Якщо ж розглядати це як бізнес, то всі хотіли заробляти, але ніхто не хотів вкладати кошти.

– Якщо хочемо зробити це основною справою, що годуватиме нас, то варто дотримуватися певних правил, які не ми придумали, а дядьки з бородами: «Тільки продаж приносить гроші, все інше коштує грошей». Повинна бути відповідальність: зробити продукт, винести його на ринок, сформувані передумови для реалізації, продажу, промоції. Тоді можна отримати прибуток. Це досить велика справа. Якщо ти віриш в неї, готовий їй віддаватися, то рано чи пізно дасть плоди.

Ситуація загострювалася – гурт покинули ще два учасники. Між парубками постало єдине питання: «Або рухаємося далі, не думаючи про амбіції, концентруємося на роботі, або припиняємо існування, аби не псувати стосунки між друзями». З'явилося дві полярності: одні були за те, що робили, інші – у протилежному таборі. Віктор бачив вихід лише в розвитку. Йому було ніяково, оскільки з цими людьми жив, вчився, працював. Пов'язаний спільними історіями й ситуаціями. Це більше, ніж дружба чи робота. Хоч тоді й виникла конфліктна ситуація, та музикант ніколи не формував окремих людей як ворогів. Якщо в житті не склалися взаємини, то мене певний час, розставляючи все на свої місця. Сьогодні він може говорити про це серйозно і відверто, спираючись на життєвий досвід.

Віктор Бронюк продовжував робити справу, в яку вірив. Тоді разом із хлопцями запустив першу пісню «Олені». Відзняли кліп у тандемі з гуртом «Ляпіс Трубецький». Досягли першого успіху – стали переможцями в багатьох номінаціях музичних програм, чартах. Ці перші радощі не минали просто так: були ті, котрі відверто раділи, а також і ті, котрі із сарказмом вважали, що музиканти зрадили дружні стосунки.

– Був момент, коли я про це взагалі не говорив. Сьогодні переоцінив ситуацію, поглянув з іншого боку крізь призму років. Якби мене зараз запитали, як би тоді вчинив, відповім: «Так само». Я залишився вірним

улюбленій справі. Що далі – питання часу, бо він завжди розставляє все на свої місця.

Багато розмов точилося навколо стилістики гурту. Та Віктор завжди казав: «Давайте не вигадувати. Де починається стиль, тобто шаблони, там закінчується творчість. Ти себе віртуально обмежуєш якимось рамками і не можеш за них вийти». Він вважає, що важливе значення має наповнення. Бо назва – це назва. Стилiстика – це стилiстика. Лiдер колективу хотiв, щоб базувалися на духовiй секцiї, але хлопцi надавали перевагу рок-звучанню. Коли колектив залишив Костя Тереп (гiтара), а потiм i Юра Марценюк (клавiшнi) з Денисом Репеєм (бас-гiтара), зi старого складу залишилися лише Віктор Бронюк та Олександр Філінков (барабани). Тоді з'явилися нові обличчя, котрі обрали синтез напрямів – фолк ска панк, у ритмі яких почали активно впроваджувати свою творчість. Бас-гітару взяв до рук Сергій Федчишин, клавiшними почав оперувати Євген Зиков, трубачем обрали Яна Нікітчука.

– Для наших людей – це щось страшне: панк – одразу небритий дядько з незрозумілою зачіскою. Це певна форма протесту в музиці, нешаблонність. Коли нас запитали про стиль, то жартома назвали: весільний панк з елементами філософської еротики. Важливо в цьому, щоб еротика ніколи не переростала в порнографію. Завжди повинна бути межа. Багато наших текстів мають декілька змістів. Ми не говоримо, але доводимо слухача до того моменту, де він сам має право вирішувати. Доки людина думає, доти вона живе. Коли в прокат вийшла пісня «Олені», мені зателефонував товариш: «Слухай, сьогодні слухав «Оленів» по радіо. Думаю, чого ж вони небриті і неголені? Заліз в інтернет, дивився фотографії. Жінка подумала, що захворів, хотіла швидко викликати». Кажу йому: «І що ж ти зрозумів?». На що той відповів: «Вони реально небриті і неголені» (сміється).

Частенько виступи «тверезих і культурних» сприймалися як PR-привід: де це таке чувано, щоб чиновник співав і грав на гітарі? Коли хлопці поїхали до Москви на відбір пісенного конкурсу «Новая волна», це був нонсенс. Тоді

все пройшло чудово, та визріла одна єдина проблема – повинні були співати російською мовою. Музиканти категорично відмовилися. Це рішення й відрізало їм шлях до східних сусідів.

30 квітня 2006 року учасники колективу «ТіК» записали кліп на пісню «Олені», а вже 1 травня рвонули в Каховку на фестиваль «Таврійські ігри» в ролі гостей. Віктора вразила масштабність дійства, тож загадав бажання виступити на великій сцені фесту. Згодом фестиваль відбувся в Києві, а коли у 2008 році ігри знову повернулися до Каховки, мріяння Віктора втілилося в реальність. Саме на «Таврійських іграх» група вперше виконала мега-шлягер «Білі троянди» українською мовою, а також презентувала відео на пісню «Сосюра».

БІЛІ ТРОЯНДИ

*Вже трохи тепліше за вікном та люті морози.
Заходжу в ці двері, ніби в сад липневих віток,
Так хочу зігріти вас теплом, о, білі троянди.
У всіх на очах я губами торкався ваших пелюсток.*

Приспів:

*Білі троянди, білі троянди, незахищені шити.
Що зробив з вами сніг і мороз, і лід вітрин голубих?
Люди прикрасять своє свято вами лиш на кілька годин
І залишають вас засихати на білім холоднім вікні.

А люди приносять вас додому і вечором пізно.
Хай сяйво святкове вмить заповнить вікна ваших дворів.
Хто ж придумав вас взимку дарувать, о, білі троянди,
Відводити в світ хурделиць жорстоких і холодних вітрів?*

Приспів:

Білі троянди, білі троянди, незахищені шити.

*Що зробив з вами сніг і мороз, і лід вітрин голубих?
Люди прикрасять своє свято вами лиш на кілька годин
І залишають вас засихати на білім холоднім вікні.*

Колектив розвивався стрімко. Часу на відпочинок катастрофічно не вистачало, бо всі активно працювали над створенням дебютного альбому «ЛітераДура», котрий побачив світ 27 квітня 2007 року. Розпочалися гастролі... Концерти, фестивалі, ротації нових пісень із дебютного альбому. Упродовж літа парубки дали більше п'ятдесяти концертів, до того ж, двічі в Польщі на День міста Кельце й на святі лемківської культури «Лемківська Ватра» в Гдині.

Вкотре доля залишила Віктора на роздоріжжі: робота в гурті або міській раді. Діяльність музиканта породжувала цікавість і до органів місцевого самоврядування: зароджувалися перші реформи, що створювали інформаційні приводи для мас-медійників. Працю чиновника було важко поєднувати з гастролями. Після роботи – на репетицію. У голові крутилися скарги бабусь, яким не вистачає лавок у центральному парку, не та музика грає, дах у кінотеатрі протікає. Це унеможливлювало повною мірою віддаватися творчому процесу. Такі ж історії відбувалися, коли приходив на роботу до міськвиконкому. Після гастролей, провівши ніч у дорозі, доводилося приймати людей. Вони приходили до кабінету службовця з певними пропозиціями, та сил сприймати їх не вистачало. Постало питання халтурити або там, або там. Тоді чоловік вирішив написати заяву за власним бажанням і звільнитися з міської ради.

– Чесно скажу, що Володимир Гройсман до кінця не зрозумів моїх дій, трохи образився. Та я не відхрещувався від участі в командній роботі, став радником на громадських засадах. Згодом очолив благодійний фонд «Подільська громада» і до сьогодні активно долучаюся до всіх процесів, які відбуваються в місті.

Після відчайдушного кроку поринути у творче буття, Віктор почав ловити себе на думці, що просто просиджує час. Він звикнув до систематичності: працювати з понеділка до п'ятниці, перекушувати під час обідньої перерви з 13 до 14 години, відпочивати на вихідних. Репетиції проходили у звичному ритмі, але чогось не вистачало...

Уже зовсім скоро музиканти виступили на фестивалі «День Незалежності з Махном» (Гуляйполе, Запорізька область), організатори якого нагородили гурт премією «Махновське відкриття року». Тоді ж «ТіК» презентував своє третє відео на пісню «Апрель» й почав плідно готуватися до всеукраїнського туру. У лютому 2008 року вийшов сингл і відео на пісню «Прощайте, дівчата», яка стала лейтмотивом повноцінного туру.

«ТіК» розпочав перший всеукраїнський тур «Байки про оленів»... Композиція «Олені» тоді піднялася на найвищі сходинки українських радіостанцій та принесла справжню популярність гурту. Завдяки наполегливій праці й активному руху до поставленої мети музиканти отримали приз «Першої Музичної Джем FM-премії «НеПопса» під назвою «Найкращий дебют 2007 року».

Того року хлопці «тверезо і культурно» відсвяткували третю річницю колективу, прийнявши рішення присвятити літній період створенню другого альбому. Та вже за півтора місяця Віктор об'єднав приємне з корисним: колишній закоренілий холостяк пов'язує свою долю із коханою обраницею Тетяною – ступає на весільний рушник, у той самий час, під час свята, знімає кліп на композицію «Білі троянди».

Поява «Оленів» на музичному Олімпі у вересні 2006 року, презентація першого альбому під назвою «ЛітераДура» у травні 2007 року, успішний виступ на фестивалі «Таврійські ігри», всеукраїнський тур «Байки про оленів» – це те, що передувало створенню у 2008 році нового альбому «тиХИЙ». За невеликий час «Олені» зуміли сформулювати життєві цінності, що поширюються, за їхніми словами, на весь гурт. Свою місію вони

вбачають у тому, аби за допомогою проникливих звуків тромбона і баяна сягнути гармонії безмежного Всесвіту.

Презентація новоствореного альбому відбулася в одному зі столичних пабів. Тоді усіх присутніх зустрічали справжньою вінницькою самогонкою та свіженьким салом. Деякі гості були помічені в багаторазових підходах до «вітального столика», видно, черпали сили для карколомних танців, які також були заявлені в тодішній програмі вечора.

Щораз презентації альбомів й концерти гурту перетворюються на години несамовитої енергії, тепла, кохання, позитивних емоцій та шалених танців. Ці неймовірні відчуття можна було відчути на п'ятдесяти сольних концертах, організованих у межах всеукраїнського туру «тиХИЙ», який завершився великим «Антикризовим концертом» у Київському палаці спорту, зібравши сім тисяч поціновувачів творчості колективу.

Грандіозним концертом почався третій всеукраїнський «Народний тур», відмінною рисою якого стало те, що в ньому взяли участь місцеві колективи. А вже наступний 2011 рік виявився насичений різноманітними подіями, що сприяли розвитку творчої діяльності гурту «ТіК». Того ж року він зіграв грандіозний «Естрадно-Сімфонічеській Бомбічеській концерт» за участю Ансамблю пісні й танцю Збройних сил України під керівництвом Дмитра Антонока. Тоді на сцені одночасно виступили 97 артистів. Улітку Віктор Бронюк разом із колегами взяв участь у триб'юті «Братів Гадюкіних», виконавши разом пісню «Міську, вважай».

У той час, коли школярі з портфелями на плечах і квітами в руках чимчикували до школи, аби в День знань розпочати новий навчальний рік, «тверезі і культурні» разом з Іриною Білик знімали кліп на пісню «Не цілуй».

НЕ ЦІЛУЙ

Ти писала листи Святому Валентину,

Написала бажання одне-єдине,

Але не знала адреси, куди відправити.

Він тебе цілував, ти його цілувала,

*Він тебе кохав, ти його не кохала,
Боялась правду сказати, щоб його не образити.*

Приспів:

*Не цілуй, не цілуй, не цілуй, коли не любиш,
Ти ж на ранок все забудеш, ти усе забудеш.
Не кохай, не кохай, як не віриш у кохання,
Перша фраза як остання, перша і остання.*

*Тобі хотілось тепла, ти зігрітись хотіла,
Ти тулилась до його гарячого тіла
І намагалась бій серця його почути.
А на ранок боялась докору совісті,
Але ми герої із різної повісті,
Де за сценарієм вранці нам разом не бути.*

Приспів:

*Не цілуй, не цілуй, не цілуй коли не любиш,
Ти ж на ранок все забудеш, ти усе забудеш.
Не кохай, не кохай, як не віриш у кохання,
Догорає ніч остання, перша і остання.*

Знайомство співаків відбулося задовго до творчого тандему – під час зйомок проекту «Зірка+Зірка». Планети зійшлися так, що творча команда Віктора саме завершувала роботу над новим альбомом. Тоді фронтмен запропонував Ірині Білик виконати дуетом композицію «Не цілуй», котра мала увійти до нової платівки. Співачка із радістю погодилася, бо вже давно-таки мріяла це зробити. Заради вдалої картинки вона постала в несподіваному образі – з яскраво рудим волоссям. До того ж, це була не

перука, бо заради нового відео з Бронюком зірка вдалася до кардинальних змін.

У колективу склалися хороші стосунки з артисткою. Тож за два роки, коли була зааранжована нова лірична пісня «Зима», не виникло жодних інших варіантів заспівати її з кимось іншим, крім Ірини Білик. Продюсер гурту зізнається, що це більш духовний дует, ніж бізнесовий. У березні 2013 року стартував черговий всеукраїнський тур «Кращі Українські Хіти» у виконанні гурту «ТіК» та Ірини Білик. Артисти відпрацювали 24 концерти за 30 днів, за що і потрапили до «Книги рекордів України».

Восени, а саме в жовтні 2011 року, вінницький музичний колектив презентував третій «Весільний» альбом, з яким одразу ж вирушив у четвертий всеукраїнський тур. Спеціальною гостею концерту стала й Ірина Білик.

Давно розкручений «Весільний» альбом вінницькі «Олені» зовсім скоро сенсаційно випустили на ретроплатівці. Обмежений тираж вінілів загальною кількістю в 550 примірників миттєво розійшовся серед ді-джеїв України та як оригінальний подарунок у рядах шоу-бізнесу.

– Багато хто вже «поховав» вінілові платівки як пережиток музичної культури, але, виявилось, що це не так. Компанія MOON Records подала ідею перевидати наш альбом разом із десятьма кращими платівками України останніх років. Я спершу сприйняв її скептично. Але вініл живий, його слухають як на старих «совецьких» програвачах, так і на дорогій, не за одну штуку баксів апаратурі.

Не за один рік, попри усілякі труднощі, сформувався чудовий гурт у музичному та професійному плані. Це велика родина, котра звикла працювати колективно. Якись ідеї з'являються у Віктора: пісенька, текст. Потім, коли всі учасники збираються на репетицію, кожен придумує свою партію, для свого музичного інструмента, і, зрештою, народжується музичний твір у тому варіанті, в якому отримує його слухач. Злагоджена колективна робота проявляється й під час концертів: кожен учасник

відтворює те, що створив сам, музика стає більш динамічною, бо музиканти вкладають туди свою душу.

Кожна музична композиція «ТіКу» має свою історію. Одна народжувалася буквально вмить, а інша – після написання багато років не виконувалася, немов вичікуючи свого часу. Перший хіт «Олені» Віктор написав і почав виконувати ще в студентські роки. «Білі троянди» і «Сірожине пірожине» – теж з розряду «легких» пісень, які вже після кількох репетицій хлопці вводили в концертну програму. А от музичний твір «Запах Війни», хоч і був написаний чотирнадцять років тому, побачив світ тільки два роки тому.

Пісні народжуються в ту мить, коли приходить їхній час. Це може статися в будь-який момент доби, в будь-якому місці – чи то дорога, чи десять хвилин в гримерці перед виходом на сцену або ж сон. За винятком деяких пісень, головні герої творів гурту не мають прототипів. Це збірні образи, нав'язані певною життєвою ситуацією чи якимось подіями. Часто слухачі самі прив'язують їх до когось або чогось.

– Буває таке, що їдеш у машині й «пішов» якийсь рядок. Ліг спати і в голові закрутилося. Встав, взяв телефон, набрав текст. З'являється якась мелодія. Сниться, що співаю якусь пісню. Прокидаюся, беру те, що під рукою (аркуш паперу, телефон), – записую. Не має якогось місця чи ритуалу особливого. Часто люди думають, що ті, хто створюють вірші, здійснюють особливий ритуал: у певний час, у певному місці заходять у міжпланетарний транс і шукають в ньому щось, що можна було б витягнути з простору. Зазвичай творчий процес відбувається у простих побутових умовах.

Час від часу натхнення Віктор Бронюк черпає з народних традицій і вірувань. Про всі цікаві звичаї, які детально вивчав під час навчання в університеті, зараз музикант розповідає своїм дітям Єві та Данилку. Звісно, особливо цікавить легенда про цвіт папороті – ту чарівну квітку, яка квітне лише вмить, а щасливих очевидців цього таїнства нагороджує надзвичайною силою і здібностями.

– У мене є знайомі, які запевняють, що той цвіт бачили, але нічого надзвичайного в їхньому житті потім так і не відбулося. Усі ці історії про квітку папороті пов'язані з українською міфологією та демонологією. Це містика, але у ній, напевно, все-таки є крапля правди.

Свою любов до містики й українських народних легенд гурт «ТіК» свого часу втілював у кліпі «Ендорфіни», який вийшов на екрани у 2012 році. За сюжетом лідер гурту Віктор Бронюк, їдучи у трамваї, із міської суєти потрапляє в лоно природи, де з ним трапляються дивні історії. Дівчина-чародійка манить його за собою в невідому далечінь, йому ввижаються привиди, Бронюк потрапляє в підземні тунелі. А у фіналі дійства загоряється баян...

ЕНДОРФІНИ

Тебе зустрів случайно, ти їхала в трамваї.

І від краси такої аж зомлів.

Від погляду твого в жар мене кидає.

Не стримався, талончик твоїм зубами прокусив.

А на дворі весна була, навколо все буяло.

А я замерз від щастя, спантеличений стояв.

Хоч три зупинки нам було замало, я не хотів прощатись

І вслід тобі сказав:

Приспів:

Красива, як весна.

Розумна, як Афіна.

Тебе я полюбив одразу й назавжди.

Зашкалюють в крові моїй ендорфіни.

Красива, як весна.

Розумна, як Афіна.

*Тебе я полюбив одразу й назавжди.
Зашкалюють в крові моїй ендорфіни.*

*Ну все, збулися мрії – я разом із тобою.
На острові безлюднім тепер ти не втечеш.
Все б було хорошо, та задзвонив мобільний
І зруйнував мій сон, розбив всі мрії вщент.*

Приспів:

Красива, як весна.

Розумна, як Афіна.

*Тебе я полюбив одразу й назавжди.
Зашкалюють в крові моїй ендорфіни.*

Віктор жодного дня не шкодував, що витратив дев'ять років на педагогічну освіту. Вважає, що аудиторія гурту – той самий класний колектив. І немає значення, наскільки він великий: сто осіб чи сто тисяч. Музикант зізнається, що не буває поганих глядачів, бувають погані артисти. Він ніколи не розділяв їх на українських чи закордонних. Завдання артистів – виконувати свою роботу якісно і щиро. Люди це відчують, тож на концертах, де б вони не проходили – на сході чи заході України, у сусідніх Польщі та Білорусі, країнах Західної Європи чи далеко за океаном – всюди колектив приймають надзвичайно тепло. Та енергетика, яку «ТіК» отримує від публіки, неймовірно потужна.

– Якщо глядач прийшов на концерт, то він прийшов за чимось. І ти йому повинен це дати. Має бути діалог з аудиторією. У віковому розрізі глядач змінився, бо все ж таки десять років позаду. Хтось трошки підріс. Буває таке, що приходять люди на концерт і кажуть: «Ми включали ваші пісні, аби діти могли спати. Чи навіть самим доводилося співати». Приємно

бачити одних і тих самих глядачів у залі, незважаючи на десятиліття. Ми спілкуємося як старі добрі друзі.

Критиків творчості досі дуже багато. Неважливо, чим би ви займалися, знайдуться ті, хто підтримає, і ті, хто критикуватиме. Побутує така думка, що суспільство на 90% складається з поціновувачів і критиків, а лише на 10% – з тих, хто творить і рухає цей процес.

– Поважаю об'єктивну критику. Коли думка доведена до логічного завершення, можна зробити висновки. Якщо ж ти нічого не робитимеш, то ніхто тебе не критикуватиме й не поціновуватиме. До того треба бути готовим. Сперечатися з дурним не варто, тому що опустишся до його рівня. Простіше змовчати чи розвернутися й піти. Якщо спілкуватися нема з ким і про що, то нащо витратити час.

За десять років гурт провів шість масштабних всеукраїнських турів та «Великий тур маленькими містами» (охопив 33 міста), випустив чотири альбоми, зняв більше десятка кліпів, а найголовніше – знайшов свою вірну і найкращу аудиторію. «Тверезі і культурні» щасливі, бо щороку з гастрольним туром проїжджають всі великі міста України. І кожного разу ці зустрічі проходять із аншлагами, дуже весело, драйвово і щиро. Крім того, щороку географія гастролей розширюється виступами в країнах Європи й Сполучених Штатів Америки. Із задоволенням виступали в Польщі, Білорусі, до війни на сході України – декілька разів у Росії, Азербайджані, Греції, Кіпрі, Прибалтиці. У 2015 році в межах ювілейного туру «Люби ти Україну!» з гастролями відвідали 12 легендарних міст США і Канади. У 2016 році не збираються зраджувати традиції.

Чимало запрошень надходять до учасників гурту відвідати окремі міста та навіть країни. Мінус великого колективу – важко добиратися на далекі острови.

– Одна річ, коли з тобою лише чотири музиканти. Сів на літак і полетів. А інша річ – колектив з більше, ніж десятьма особами. На плечі організатора падають всі витрати, пов'язані з перельотом, проїздом. Не завжди є доцільна

економічна складова. Часто пропонують їхати обмеженим складом. Доводиться пояснювати: «Коли купуєте автомобіль, то не купуєте кермо, педалі чи сидіння. Ви хочете відчутти все». Ми з першого дня взяли собі за правило виступати тільки наживо й у повному складі. Коли приїжджаємо в місто, то таких питань не виникає: жива енергетика, жива музика, драйв. Це все каже саме за себе.

Віктор Бронюк час від часу впроваджує свою творчість і в зовсім нових для себе напрямках. Так фронтмен долучився до благодійного проекту «Колискова для майбутнього» (організованого за сприяння благодійного фонду «Без кордонів», громадської організації «Розвиток.Розвиток» та громадської організації «Рада Вінниччини». Усі зібрані кошти було передано дітям-сиротам та дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій).

– Цікаво, що колискові співали татусі, а не матусі. До речі, правильно: були навіть такі дослідження, які довели, що, перебуваючи в лоні матері, дитина передусім чує саме низькі частоти батькового голосу. Тим паче дуже важливо, що диски із записами колискових організатори безкоштовно розповсюдили в дитячі притулки та спеціалізовані заклади, де проходили реабілітацію діти, котрі постраждали внаслідок воєнних дій.

Чоловік зізнається, що знає не так багато колискових. Його дітки зростали, коли вже існував гурт «ТіК», тож саме пісні цього колективу вони чули найчастіше і любили їх більше за інші. Дочка найкраще засинала під «Білі троянди», а син – під «Свету». Зараз репертуар трішки змінився, але улюбленою колисковою все одно залишається тато. Тепер, коли Віктор вкладає дітей спати, замість пісень частіше читає їм казки, разом обговорюють, як пройшов день, вигадують якісь історії. З-поміж казок улюбленим хітом Данила є народна «Колобок», а Єви – «Дикі лебеді» Ганса Крістіана Андерсена.

Окреме дітище Віктора – поезія. Нині він працює над книгою, яка, має надію, нарешті побачить світ. Її робоча назва – «Без звуку». Це збірка поезій,

автором ілюстрацій до якої став товариш співака Андрій Коцяк. Він створив цікаві й досить неординарні малюнки.

Досить часто творчі люди стають заручниками шаленого ритму життя, намагаючись наздогнати всі справи і турботи. Однак, навіть найбільш активні та витривалі енерджайзери рано чи пізно потребують «перезарядки» своєї внутрішньої батарейки. Інакше збільшується ризик познайомитися з депресією і, як наслідок, відчувати на собі синдром емоційного вигорання.

– Немає такої формули, щоб вийти зі стану вигорання. Дехто шукає її так: візьму зараз півлітра натхнення і одразу муза розправить крила. Різні бувають ситуації: починаєш щось створювати (вірш, музику) і не завжди є час довести це до логічного завершення. Немає такого, що приходиш вранці на роботу, сідаєш за стіл і думаєш: «От мені треба написати одного вірша і дві мелодії до вечора». Якогось плану на п'ятирічку не існує.

На психоемоційний стан фронтмена впливає дуже стислий гастрольний графік. Бувало таке, що за місяць «ТіК» давав більше 20 концертів. Лише двадцять днів тривали виступи, а до цього додавався час у дорозі, вільні хвилинки, витрачені на особисті справи. Отже, часу на репетиції майже не залишалося. Соліст стверджує, що це вічний процес і не можна щось планувати, хоча хотілося б. Шоу-бізнес складається з двох слів: шоу – це шоу, а бізнес – це бізнес. У цьому випадку варто працювати за законами ринку: виносити продукт на продаж (як би грубо не звучало).

– Це інтелектуальний музичний продукт, який ми створюємо для споживача. Він дає нам можливість заробляти якусь копійку та в той же час самореалізовуватися. Бажання кожної здорової людини – працювати і отримувати з того матеріальну винагороду. Я і мої колеги – щасливі люди, бо маємо змогу робити ту роботу, яка до душі і яка нас годує.

За роки праці у творчому колективі Віктор Бронюк виробив механізм успішної діяльності – повинна бути гармонія між особистим життям і роботою. Так само й у творчості: якщо зосереджуватися на процесі, ніколи не цінуватимеш результат. Якщо працюватимеш на результат, можна випустити

деталі, загубити їх у процесі. Тут завжди треба шукати золоту серединку. І він її знайшов у творчому тандемі з усіма учасниками гурту «ТіК»: Олександром Щуром (труба), Олександром Клименком (бас-гітара), Сергієм Шамраєм (тромбон), Сергієм Апанасенком (гітара), Владиславом Хмарським (барабани), Євгеном Зиковим (клавішні) та Вікторією Газіною (бек-вокал).

«Великі зміни починаються з маленьких конкретних справ»

Так, я люблю Україну!

Я тут народився і тут хочу жити!

Такі слова звучать у пісні «Люби ти Україну!» гурту «ТіК». Здається, що Віктор Бронюк у цих рядках намагався показати саме себе... Він завжди ототожнює себе з Україною. А з 2014 року активно долучається до волонтерської діяльності й допомагає українським воякам на сході держави.

Українські військові є постійними гостями Віктора Бронюка. Щодня він підтримує зв'язок із волонтерами з усієї країни. За волонтерською діяльністю музиканта можна прослідкувати на його персональній сторінці у Facebook. До подій Революції Гідності автор сотень пісень ділився на ній творчими планами і враженнями від концертів, сьогодні тут розміщено фото бійців, які перебувають у зоні АТО, звіти про нові поїздки на окуповану територію, гостинці й амуніцію для військових.

Джипи ARNI, «Вінницька стріла» та «Опель Фронтера», бойовий автомобіль швидкої медичної допомоги, медичний гуманітарний вантаж з Канади на суму більше півмільйона гривень із унікальним обладнанням для поранених, мобільними ліжками, тонни медикаментів, тепловізори, прилади нічного бачення, радіостанції та акумулятори, валянки, військова форма, теплий одяг і продукція – все те, що Віктор Бронюк спільно з друзями-волонтерами передає нашим бійцям на Донбас.

– Чому я цим почав займатися? Тому що воно почало мене стосуватися особисто. Хтось із друзів, людей, з якими ти спілкувався, пішов воювати на фронт, когось мобілізували. Коли вони телефонують і кажуть, що їм треба

чимось допомогти, – ну як стояти осторонь? Хлопці з АТО пишуть, телефонують, дякують. І ти розумієш, що всі твої зусилля не марні. Це відчуття складно передати словами.

Коли почалися перші виступи активістів після непідписання Віктором Януковичем у 2013 році асоціації з ЄС, лідер гурту «ТіК» теж вийшов на Євромайдан. Як громадянин давно зробив власний вибір щодо того, якою хоче бачити Україну.

Волонтерська діяльність Віктора, щирі переживання за долю держави знаходять відображення й у творчості. Хоч пісня «Запах війни» народилася задовго до буремних подій, але посіла своє чільне місце серед інших композицій саме зараз.

ЗАПАХ ВІЙНИ

Телеграфи мовчать, хтось зрадив ідею.

Всі втратили віру, але лиш дивляться в небо.

Там апостоли грають у карти під скрегіт зубів.

На розбитих іконах колишніх ідей

Плачуть горобці, бо у них Прометей

Забирає вогонь, щоб зігріти Богів.

Приспів:

І віяв вітер, плакали квіти.

Боже, зглянься, це ж все твої діти.

Так жадібно вдихають грудьми запах війни.

Хто вмирав десять раз за волю,

Той знає справжню її ціну.

Хто розгніваний бігав по полю,

Вбиваючи грім, піднімав цілину.

І скидаючи з себе хреста,

*Бо не в змозі нести.
Десять раз задля того вмирав,
Щоби знову воскресити.*

Приспів:

*І віяв вітер, плакали квіти.
Боже, зглянься, це ж все твої діти.
Так жадібно вдихають грудьми запах війни.
Вийдеш з хати, подітись немає куди від болю.
Де дорога від сліз буркуном проросла.
Від порогу до Гуляйполя.*

– Віктор – патріот України. І цей патріотизм простежується в його творчості. До неї можна ставитися по-різному: хтось сприймає це як фольклор, хтось як поп-музику. Я бачу там його сприйняття світу, але разом з тим – глибинний зміст. Так, як він будує своє життя, спілкується з друзями, виховує дітей, – у цьому творчість у поєднанні з історією зіграли свою роль. До того ж, мені імponує його ставлення до подій: він справжній волонтер, який багато робить для підтримки військових, – наголошує ректор Вінницького педуніверситету, доцент Наталія Лазаренко.

Чоловік є беззаперечним патріотом і свого міста. На запитання про переїзд до столиці без вагань відповідає, що йому подобається рідна Вінниця, бо сьогодні це, без перебільшення, європейське місто.

– Ми живемо у час, коли комунікації дозволяють бути поруч навіть на великій відстані. Взяти і переїхати великим складом до Києва неможливо, бо тут у всіх сім'ї: дружини мають роботу, дітки – друзів. Немає сенсу змінювати середовище та витратити час на негативні моменти мегаполісу (як-от стояти в заторах по 2-3 години на добу).

Віктор радіє, що має можливість долучатися до загальноміських змін, творчо реалізовуватися. Мінус вбачає лише в тому, що аеропорт працює не

досить злагоджено, оскільки відсутні окремі повітряні сполучення. Тож коли виникають закордонні гастролі, то гурт змушений їхати спочатку до Києва, а вже звідти – у заплановану мандрівку. Та все ж сподівається, що це питання часу.

За щирий патріотизм, активну громадянську позицію та самовіддану допомогу військовослужбовцям «Фонд оборони країни» нагородив Віктора Бронюка орденом «За оборону країни».

Із 2008 року Віктор Бронюк є головою правління фонду «Подільська громада», який визнано найкращим благодійним фондом України, а нині його основна діяльність спрямована на підтримку Української армії.

– Благодійний фонд був створений у 2008 році ініціативними людьми. У 2009 році мене запросили стати виконавчим директором. Коли почав займатися цією діяльністю, то зрозумів, що не вистачає авторитетної знаменитої людини для створення обличчя організації. Зваживши свої думки, обрав Віктора, бо змалечку знаю його. Сьогодні він є активним учасником життя фонду, а також очолює наглядову раду, – коментує виконавчий директор благодійного фонду «Подільська громада» Андрій Дручинський.

Маючи певний досвід та бажання допомагати людям, які потребують підтримки, Віктор зголосився займатися цією справою. Поєднувати усе неважко, бо у «Подільській громаді» хороша команда. Із реалізованих фондом програм – розвиток дворового спорту та майданчиків. Залучення педагогів, які вийшли на пенсію, до роботи з учнями у клубах при ЖЕКах, переобладнання обласного театру для людей з обмеженими можливостями (тепер вони можуть відвідувати театр). Функціонує програма щодо переобладнання школи для дітей з обмеженими можливостями, щоб вони могли навчатися з усіма. Активіст пишається, що фонд став одним із найкращих в Україні, має авторитет за кордоном та багато партнерів, які переконалися, що є порядні організації, з якими можна і варто співпрацювати.

Віктор чимало часу присвячує громадській діяльності й особистими зусиллями і зусиллями прибічників намагається виховати нормальних, повноцінних громадян своєї країни, патріотів, які будуть корисні суспільству і рідній Україні.

– Щоб країна почала глобально мінятися, треба, аби почалися хоча б маленькі зміни в кожного її громадянина. Хтось може змінити в себе паркан та прибрати частину вулиці навколо свого будинку. Хтось не кине недопалок на тротуар, а донесе його до смітника. Хтось перестане давати хабарі й домагатиметься від чиновника сумлінного виконання його посадових обов'язків. Хтось перестане пиячити та красти на роботі й почне якісно виконувати свою справу. Великі зміни починаються з маленьких конкретних справ.

2015 рік виявився для музиканта визначальним. Його активна громадська позиція й діяльність отримала неодноразове визнання. 20 жовтня 2015 року в приміщенні єпархіального управління Преосвященний Михаїл, єпископ Вінницький і Брацлавський, з благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета нагородив співака медаллю «За жертвовність і любов до України». Владика подякував Вікторові Бронюку за його активну допомогу нашим славним воїнам, особливо за опіку над Вінницьким військовим шпиталем, та побажав йому Божого благословення в усіх справах.

10 червня 2015 року група «ТіК» завершила свій тур «Люби ти Україну!», присвячений 10-річчю колективу, грандіозним концертом у Вінниці. Не обійшовся виступ без сюрпризів. Спочатку на сцену вийшли бійці 93-ї окремої механізованої бригади на чолі з вінницьким лікарем, котрий воював на передовій у районі Донецького аеропорту Андрієм Грачовим. Вони вручили лідерові гурту подяку від керівництва бригади за постійну волонтерську допомогу, яку музикант надає військовим. А наприкінці заходу в. о. міського голови Вінниці Сергій Моргунов вручив Вікторові Бронюку заслужену нагороду – медаль «За заслуги перед містом».

Уже згодом, 28 серпня 2015 року, на черговому засіданні сесії Вінницької міської ради депутати присвоїли музиканту звання «Почесного громадянина м. Вінниці».

Рішення депутатського корпусу в. о. міського голови Сергій Моргунов після завершення сесії прокоментував так:

– Віктор Бронюк, як справжній патріот міста та України, немало зробив у першу чергу не як музикант, а як волонтер, громадський діяч, голова правління Благодійного фонду «Подільська громада». Він багато зробив для впровадження інклюзивної освіти у Вінниці, маю на увазі ліфти для дітей з обмеженими можливостями у школах №6 та №33. Віктор Бронюк неодноразово зі своїми колегами їздив у зону АТО, багато зробив для нашого госпіталю і загалом медичних закладів. Рішення комісією прийнято, депутати його підтримали, тому Віктора вже можна привітати з присвоєнням звання «Почесний громадянин Вінниці».

Якось Вікторові передали інтерв'ю з Волині восьмирічної давнини. Журналістка запитувала, чого він боїться. Відповів, що – війни, зради, підлості, бо це ті речі, які завжди приходять неочікувано. Після того, як побував на передових позиціях на фронті, пов'язаний особистими історіями з друзями, які сьогодні на війні, з волонтерською та громадською діяльністю, зрозумів, що страх проходить у певний момент, коли не думаєш про наслідки і робиш те, що маєш робити.

– Багато знайомих, які мали перспективну роботу, в якийсь момент прийняли важке чоловіче рішення – виконувати обов'язок, іти на фронт, оберігати Батьківщину. Якщо ти чогось боїшся, то воно тебе з'їсть. Китайська притча каже: твій внутрішній страх – твій внутрішній демон. Чим більше боїшся, тим більше він тебе пожирає. Тому потрібно зібратися із силами і подивитися йому у вічі. Зрозуміти, що ти сильніший.

Фронтмен гурту дотримується думки, що кожна людина є частиною соціуму. Вона є державою. І не потрібно створювати для себе рафінований світ, власний акваріум, щоб відокремитися. Стверджує, що йому

комфортніше жити в не дуже окультуреному озері, але там чиста вода, там все справжнє.

«У мене є те, чим дорожу, що я шаную»

Робота – один з найважливіших компонентів людського життя. Саме праці присвячуємо найбільше часу, адже вона допомагає прогодувати себе і сім'ю, проявити здібності та сповна розкрити таланти. Довірившись фальшивим стереотипам, людина часто приходиться до помилкового вибору, котрий спричиняє нелюбов до своєї професії та постійні стресові ситуації. За статистикою, кожен третій не любить своєї роботи. Та це аж ніяк не стосується художнього дизайнера й історика за фахом Віктора Бронюка. Його часто запитують про зміну професії. Та й сам зізнається, що за своє життя багато чого змінив, тому не боїться жодної роботи. Стверджує: якщо в якийсь момент відчує, що від нього буде більше користі в іншому руслі, то присвятить час тому.

– Коли брат Андрій будував будинок, я приїхав до нього й допоміг класти ламінат. Зайшов сусід, запалив цигарку, каже до Андрія: «Це не цей, що співає?». А той у відповідь: «Ти знаєш, наче він. Знайшов таке оголошення в газеті: «Віктор. Кладу ламінат». Подзвонив, він приїхав. То чого буду питати?». Сусід пішов і почав усім розповідати, аж доки не сказали: «Так це ж брат його». Отака була історія, – розповідає Віктор.

У випадку, коли діти зламали вдома стілець, то для чоловіка не є проблемою виділити декілька хвилин для його відновлення чи ремонту. Коли постає питання замінити фільтр для води чи полагодити кран, – не виникає жодних проблем. Він ніколи не шкодує, що отримав чудову спеціальність в училищі, бо саме там навчився майструвати.

Минулоріч Віктор Бронюк, завдяки своїм художнім здібностям, наніс орнамент традиційної подільської червоно-чорної вишивки на фасад свого будинку. Настільки захопився цією ідеєю, що не став прислухатися до майстрів, які в один голос почали відмовляти, переконуючи, що зробити це

нереально. Вони навіть зверталися до німців, які виготовляють фасадні фарби, і ті теж почали засипати своїми залізними аргументами проти. Та музикант був непохитним. Зрештою згадав про свою художню освіту і всі підробітки на будівництві в студентські часи, долучившись до процесу. Довелося «погратися». Результат вийшов таким, на який і очікував – завдяки вишивці на стінах і вікнах будинок ніби ожив. Вийшло дуже стильно. Перехожі постійно зупиняються біля оселі, щоб детальніше її розглянути. А майстри, які допомагали, навіть фото німцям потім вислали, аби показати, що українці все-таки змогли зробити те, що вони називали неможливим.

У будинку вдалося облаштувати й майстерню. Хоча нині вона здебільшого нагадує тимчасовий склад тих речей, які ніби непотрібні, а викинути шкода. Та все ж таки там є мольберт і фарби.

– Останнім часом є багато ідей, багато моментів, які хотілося б відтворити. Але, напевно, ще не час. Зберуся з думками і тоді...

Усі отримані спеціальності неодноразово ставали в нагоді Віктору. Зізнається, що його робота приносить задоволення. Та й не тільки задоволення, а й сімейне щастя. Бо Віктор разом зі своєю дружиною Тетяною познайомився саме під час виробничого процесу. І щиро вдячний Богу за кохану.

Ми всі з дитинства мріємо про ідеал: хтось чекає принца на білому велосипеді, у білому костюмі і білих шкарпетках, а хтось – царівну, чия карета не перетвориться на гарбуз. Коли товариші, знайомі й одногрупники Віктора у 19-20 років почали масово одружуватися, він у той період всі сили віддавав освіті і культурно-масовій діяльності. Нині стверджує: щасливий, що зустрів свою кохану тоді, коли був морально й фізично до цього готовий.

– Що Таня – моя жінка, відчув одразу, як її побачив. Мені часто снилися віщі сни, які справджувалися. Задовго до гурту «ТіК», бачив себе на сцені, часто уві сні бачив дівчину, яку потім зустрів в Івано-Франківську. Ми приїхали на концерт, організатором якого була Таня. Після знайомства часто зідзвонювалися, могли по 5-6 годин говорити по телефону. Потім

усвідомили, що хочемо жити разом. Таня полишила роботу й рідний Франківськ і переїхала до мене у Вінницю. У 2008 році ми одружилися. Для чоловіка не просто наважитися на створення сім'ї: хтось боїться, що втратить волю, а головне – треба брати відповідальність за дружину, майбутніх дітей. До цього повністю був готовий, бо розумів, що поруч жінка, з якою хочу бути увесь час.

Наречені довго думали, як організувати свято. Не хотілося банального сценарію з тамадою, який маніпулює гостями. Не хотілося і всіляких «оригінальностей», що прийшли з американських фільмів. Тож нічого особливого вигадувати не довелося, бо на Поділлі є прекрасні весільні традиції, оспівані в піснях. Віктор з Тетяною їх дотрималися, стаючи на весільний рушник і пов'язуючи себе путами Гіменея.

Весільні гості завітали на свято у вишиванках. Столи накрили у спортзалі сільської школи. Стіни прикрасили рушниками та хустками, які зібрали з усього села. Загальна кількість налічувала майже двісті екземплярів. Усі – ручної роботи з автентичною вишивкою. Деяким з них виповнилася сотня років. На подвір'ї перед школою змонтували сцену, поставили воза. На ньому – бутель із самогоном та бочку з квасом. Батьки Віктора нагнали 170 літрів домашньої горілки.

Бронюк викупив наречену за 612 гривень, 55 єгипетських фунтів, 50 російських рублів і 0,5 кг дрібних монет. Розписувалися на подвір'ї школи. На червоному килимі наречені обмінялися обручками. Наступного дня пара вінчалася в сільській церкві.

Тамадою запросили Сергія Притулу. Ведучі київської радіостанції «Шансон» приїхали машиною з іграшковим оленем на капоті. Натомість ведуча радіо «Львівська Хвиля» Галина Лірник подарувала молодятam незвичайний букет, виготовлений винятково з овочів: моркви, часнику, кропу, салату. Серед інших подарунків – три томи Павла Загребельного (натяк на однойменну пісню гурту «ТіК») від радіо «Шансон», годинник у формі піци «Прощайте, дівчата!» від радіо «Львівська Хвиля», картина із

зображенням двох котів від продюсера Олега Збарашука, два сувенірні папуаси від Сергія Притули.

Нині в родині Бронюків немає розподілу обов'язків на чоловічі й жіночі. Усе намагаються робити разом і з великим задоволенням, тому глобальних сварок за вісім років спільного життя не було. Закохані не витрачають час на пошук позитивних чи негативних сторін один одного.

– Я не люблю розбирати людину «на запчастини», вишукувати, що у вас є спільного чи які риси не подобаються. Вважаю, якщо тобі з людиною комфортно – насолоджуйся цим і замість того, аби зациклюватися на дрібницях, краще підійди, поцілуй та обійми.

Віктор щасливий, що зі своєю Тетяною може спілкуватися на будь-яку тему. Їм разом цікаво – і це головне! Часто радиться з нею з приводу роботи, бо вважає її об'єктивним і незаангажованим критиком із чудовою інтуїцією.

Вдячний Богу й за те, що дружина розуміє специфіку роботи, бо знає усі деталі шоу-бізнесу зсередини.

– Я часто спостерігав, як жінки колег-музикантів влаштовували сцени ревнощів, не розуміючи, чому після запланованого на сьому вечора концерту ті звільнялися лише опівночі. Моя Таня знає, що таке дійсно можливо і досить часто.

Музикант і чудовий сім'янин стверджує на власному досвіді, що взаєморозуміння, взаємоповага і взаємопідтримка – це речі, без яких не можливе сімейне життя. Шлюб – це двосторонній процес, учасники якого згодні супроводжувати один одного і в радості, і в печалі, підтримувати, допомагати один одному, шанувати і берегти, тоді він матиме сенс. Головне в цьому – не створювати прецеденти.

– Часто запитують про шанувальниць. У мене є те, чим дорожу, що я шаную. Це має велике значення і розмінюватися на якісь інші речі немає сенсу. Не знаю, чи може бути із тимчасового захоплення якась щастя й радість, але в будь-якому разі воно того не варте.

Нині кохана дружина Віктора Тетяна більшість часу присвячує вихованню дітей. Оскільки за освітою жінка – менеджер міжнародних відносин і туризму, нещодавно почала займатися туристичною діяльністю і захопилася малюванням. Вона – людина настрою, тому хобі має чимало. Та в усіх починаннях чоловік готовий підтримувати її. Впевнений, коли діти трішки підростуть, вона зможе досягнути чудових результатів в улюбленій роботі.

Безсумнівною розрадою Віктора Бронюка є його діточки – семирічна донечка Єва та п'ятирічний син Данилко. Коли крихітка-донька з'явилася на світ, Віктор саме був у гастрольному турі.

– Мені надіслали фотографію. Вона була така поморщена, маленька. З Луганська до Івано-Франківська проїхав більше 1000 кілометрів, аби скоріше потримати її на руках. Потім, як у всіх, настав час недоспаних ночей, дитячих хвороб і пісень посеред ночі. І хоч тоді було нелегко, зараз це приємні згадки.

Сьогодні Єва вже серйозна дівчинка, ходить до школи і має безліч захоплень. Відвідує школу моделей, займається художньою гімнастикою і дуже любить співати. Вдома вона весь час крутиться з мікрофоном, співає в караоке, а також почала займатися вокалом з першою бек-вокалісткою гурту «ТіК» і подругою Віктора, співачкою Оксаною Славною. Усі її вимоги дівчинка старанно виконує.

За характером дочка й син дуже різні. Якщо Данило більш впертий і, як будь-який хлопчисько, любить подуріти й пострибати, то Єва більш стримана, на все завжди має свою думку. Свою активність вони обоє впроваджують в акробатичних танцях. Це їм безмежно подобається.

Віктор впевнений, що його педагогічна освіта не минула даремно. У вихованні своїх діток, хоч і не цілком використовує ті методики й знання, які здобув, та все ж це дозволяє йому, відкинувши батьківські амбіції, дивитися на окремі речі з іншого боку. Він користується правилом: «Це робити можна, а це не можна». Для дитини повинні бути однаково авторитетні і мама, і тато.

Звичайний ранок сімейства Бронюків розпочинається з того, що тато з мамою ведуть дітлашню до школи й садочка. Якщо гарна погода, то їдуть на велосипедах. Частенько вибираються покататися цим транспортом у лісі або ж містом. Навіть ввечері з ліхтариками. Таке захоплення прищепив дітям тато. Він вже давно змінив залізного коня на його молодшого двоколісного брата.

– Їжджу на велосипеді досить часто. Це зручно. І якщо є якісь справи в центрі міста, то користуюсь цим видом транспорту. Іноді катаємося усім сімейством. У багатьох знайомих це викликає здивування. Але мені подобається їздити містом на двоколісному. Це класно. До того ж у Вінниці розбудовується мережа велодоріжок. Влітку 2015 року у Вінниці проходив форум міжнародних організацій на базі Благодійного фонду «Подільська громада». Жіночка з Чехословаччини казала: «Ви зовсім нетипово для українців приїхали на форум на велосипеді. Для наших чиновників це неприйнятно». Що ж тут такого? Того дня спекотно було, захід відбувався у сквері Козицького та ще і їхати недалеко.

Крім велосипедних прогулянок, Віктор із Тетяною знаходять й інші забави для розваги діточок. Зазвичай бавляться в ігри або ж майструють власноруч іграшки. Робили якимось дерев'яного літака та самурайського меча для Данилка. Якщо ж раптом іграшка ламається, то хлоп'я все збирає, знаючи, що тато відремонтує. Коли Віктор приїжджає з гастролей, то на окремій полиці завжди лежать забавки, які разом із сином повинен повернути до життя. Дуже люблять робити це тільки разом. До того ж Даня, як і Віктор у дитинстві, напрочуд дбайливо ставиться до своїх речей та іграшок, намагаючись не завдавати їм шкоди.

Малеча ще й просить завести домашню тваринку, та вибір на одній не зупиняється, бо бажання змінюються так само швидко, як погода на морі. Нині сімейство Бронюків побільшало – з'явився хом'ячок Жужа, якого давно вимолювали діти.

– Ми домовилися: коли будуть готові доглядати за домашнім улюбленцем, годувати, прибирати за ним, то подаруємо. Як тільки дочка з сином з'являються в хаті, то в хом'яка робляться величезні очі, бо діти починають готувати його в космонавти. Після таких тренувань бідолашна тваринка цілий день мирно відсипається, а ввечері визирає з хатинки, чи нікого нема, щоб поїсти.

Коли заклопотаність дається в знаки, увесь робочий тиждень проходить у безперервних поїздках і гастролях, то ідеальним вечором вихідного дня буде проведення часу із сім'єю. Приємно сидіти поруч з дружиною на дивані, пити чай і дивитися хороший фільм. Буває так, що чоловік спонтанно може приготувати щось смачненьке, обдзвонити друзів і запросити їх на гостину. Вечір одразу стане ідеальним незаплановано. Хоча взагалі-то Віктор ніколи не був прихильником ідеалізації, бо чим більше ідеалізуєш речі, тим менше залишається простору для чогось цікавого. У творчості також не повинно бути меж, тому що, затискаючи себе, перестаєш розвиватися. У його розумінні, ідеал – річ не абсолютна, а відносна. Це так само як лінія горизонту: йтимеш і бачитимеш її знову й знову. У цьому процесі важливий рух.

Хто ж не любить полежати на дивані й переглянути хороший фільм, відволікаючись від проблем насущних, відпочивати не лише фізично, а й розумово. Та основним часом для сімейного перегляду фільмів Бронюками залишається осіння й зимова пора, коли роботи меншає. Вони не ходять у кінотеатри, а купують фільм і, всідаючись вдома перед великим телевізором, насолоджуються переглядом. Якщо в дітей є бажання, то вони долучаються до цього процесу, якщо ж нема, то переглядають більш цікавий продукт кіноіндустрії – мультики.

Віднедавна татусь активно приєднується і до процесу створення мультфільмів. Він озвучив одного із персонажів анімаційного фільму «Смурфики». Тоді відбулося перше знайомство із дубляжем. Хвилювання минулося, коли Віктор розумів, що це за процес, що він відрізняється від

запису на студії, що тут важлива емоція, важлива кожна секунда у фразі. Він озвучував героя, який мало розмовляв, але багато кричав, реготав, і це все потрібно було відтворити.

– Як на мене, вийшло непогано. Усі мої знайомі, друзі, які дивилися мультик, кажуть, що сподобався. Звукорежисер (а записували ми на студії О. Довженка) каже, що справився пристойно, записав свого героя за сім годин. Це досить непоганий час для дебюту.

Згодом музикант узяв участь у дубляжі довгоочікуваної анімаційної пригоди «Зоотрополіс» від студії Disney, що вийшла в український прокат у березні 2016 року. Йому дісталася роль потужного і солідного продавця морозива слона Джері Джамбо.

– Як я готувався до ролі? Звісно, ходив на курси «слонячої мови». А якщо серйозно, мені подобається працювати в дубляжі, тому охоче приймаю запрошення. Це завжди виклик і навіть (де в чому) боротьба з власним комплексом. Завжди приємно попрацювати і отримати результат. Знаєте, іноді впоратися з невеликою роллю навіть важче, ніж з масивом тексту. Слон Джері Джамбо небагатослівний, але я маю передати його характер, настрій. Кожне слово повинно бути виваженим і не випадати з ролі. Я звик працювати цілісно, а тут жорсткий таймінг, вимоги. Але цим і цікавий дубляж. Гадаю, дубляж фільмів українською – це велика і благородна справа!

Єва і Данилко відвідали допрем'єрний показ «Зоотрополісу», але їхній тато так вміло «замаскувався» під слона, що його голос діти так і не пізнали.

Кінодосвіду Віктор почав набувати задовго до дубляжу. Ще у 2012 році учасники гурту «ТіК» знялися в ролі веселих весільних музикантів у комедійному фільмі «Ржевський проти Наполеона» (виробництва студії «Квартал-95» та LEOPOLIS). А вже 2015 року музикант узяв участь у документально-ігровій стрічці «Справжня Русь», у рамках якої відомі українські письменники, музиканти, телеведучі, історики розказували маловідомі факти про реальне походження Московського князівства і відмінності між Київською Руссю та Московією.

Випробування кіномистецтвом відбулося вдало, тож Віктор має бажання самому знімати фільми. Щоправда, не знає, чи до того колись доросте. Та в шухляді вже не один рік припадають пилом недописані кіносценарії, які чекають свого зіркового часу. Можливо, колись глядачі побачать Віктора Бронюка на блакитних екранах не у звичній для них ролі музиканта, лідера гурту «ТіК», а в новій іпостасі – режисера чи й актора. У будь-якому випадку він готовий до діалогу, бо це є частинкою творчої роботи. Якби ж вирішили знімати фільм про самого Віктора, то іронічно коментує, що головна роль дісталася б кому завгодно, але тільки не Сергію Безрукову.

Важко уявити світ, у якому немає книги, адже звикли до неї з дитинства. Російський поет, драматург Олександр Блок зазначав: «Книга – то велика річ, поки людина вміє нею користуватися». На прочитання ж книг часу у Віктора Бронюка майже не вистачає. Певний період він стежив за українською прозою та поезією, але нічого особливого не відкривав. Згодом до рук потрапили видання Юрія Покальчука, Сергія Жадана, Ірен Роздобудько, Лариси Денисенко. Саме з цих видань вдалося почерпнути окремі цікаві моменти. Співак каже, що є багато захопливих авторів, твори яких варто почитати. Шкода лише, що вітчизняна література є не настільки популярною й розрекламованою, як закордонна.

Книга – це джерело мудрості, тому саме із книг люди часто черпають розумні думки, цікаві ідеї та й натхнення також. Доволі таки часто всі ці функції можуть реалізовуватися зовсім не в припорошеній пилом книжці, а у звичайній мудрій людині. У спілкуванні з досвідченою грамотною особою завжди є можливість пізнати щось нове, відкрити для себе окремі грані її життя, бо хтось крихкий, як кришталь, прозорий, як діамант, або холодний, як сапфір. Якби ж випускнику історичного факультету Вінницького педуніверситету випала нагода поспілкуватися з діячами історії, то це обов'язково були б Роман Шухевич, Нестор Махно і Михайло Грушевський.

– Це досить визначні постаті, які імпонують мені. Кожен із них має досить непросту біографію. Мене надзвичайно цікавить почути з їхніх вуст те, чим жили. Відверту правду, тому що ж саме ці особистості мають трішки «перекручену» історію життя. А крізь призму часу важко зрозуміти, що ж було насправді. Узагалі в нашій буденності більше запитань, ніж знаків оклику. Є багато запитань, де не можна поставити знаку оклику. А в кінці відповіді знову виникає запитання... Якщо іти по життю і завжди ставити знаки оклику, то потрібно бути або партійним бігбосом або спічрайтером – виголошувати промови чи «проштовхувати» рекламну продукцію. Для мене важливіші знаки запитання, бо доки шукаю відповідь, задаю власний напрям руху і рухаюся.

Ось уже 37 років поспіль Віктор Бронюк керується власним життєвим правилом: «У будь-якому випадку не зупинятися. Тільки на світлофорі, не порушуючи правил дорожнього руху». Вважає, зупинки на місці – це рух назад. Тому надзвичайно важливо розвиватися.

– Колись було дуже гарне гасло однієї з політичних сил «Народний Рух України» на початку 90-х років ХХ століття: «Людину гріє не одяг, людину гріє рух». Я гадаю, доки в тебе є мрії, готовий рухатися в напрямку їхнього здійснення, доти ти живий.

Громадська, волонтерська, творча діяльності завжди знаходять відображення в засобах масової інформації: ось у новій передачі вийшло інтерв'ю з Віктором Бронюком, в газеті – красномовний заголовок про допомогу армії, а в інтернеті – безліч інформації про нову пісню чи альбом. Публічність завжди тягне за собою відповідальність. Це заважає здійснювати певні вчинки, бо на тебе дивиться країна. Він не може відчутти повної свободи – відсутності меж. Хоча й це питання є досить філософським. Багато можна говорити і писати. На жаль, свободу можна оцінювати лише тоді, коли її втратиш. Абсолютну свободу завжди обтяжують якісь обов'язки. Тут головне бути вільним душею.

Лідер гурту – публічна особа, батько двох дітей, голова родини. Є речі, на які він не може розмінюватися, але це вже питання моралі, відповідальності та етики. Звичайний похід Віктора з дітьми до парку закінчується фотосесією і розмовами. Як наслідок – належним чином не може присвятити своїм кровинкам тієї уваги, якої б хотів.

– Вони ще маленькі, до кінця всього не розуміють. Але я на те і не нарікаю, бо знав, що обираю. Деколи приємно, що впізнають. І корисно (сміється). Якось зупинили «даішники», ми з ними поспілкувалися і мене відпустили. Коли створювали нову поліцію, то кожен «мусив» сфотографуватися з її представником, такий собі мейнстрім. У мене ж було навпаки: після прийняття присяги підійшли поліцейські і запитали чи можна сфотографуватися зі мною.

У будь-якій ситуації музикант радить не втрачати почуття гумору і ніколи не ставитися до всього занадто серйозно. Час від часу бути в душі життєрадісною дитиною, що вірить у казку. Загадувати бажання і чекати їхнього здійснення, як це робить Віктор. Зізнається: його мрії збуваються. Хоч вже став дорослим, намагається бути серйозним, але скільки б не було років, коли приходить день Святого Миколая чи Новий рік, у душі чекає на казку, яка здійснить усі мрії.

Кожна людина – творець власної долі. «Недоля!» – інколи вигукуємо, як щось не виходить. «Кожен коваль своєї долі» – згадуємо знаменитий вислів Юлія Цезаря, задовольнившись досягнутим результатом. «Так склалися зірки» – цією фразою виправдовуємо будь-яку невдачу. «Доля не приймає виправдань», – спростовує Зігмунд Фрейд. Хто б там і що не казав, та доля завжди дає нам можливість вибору.

Із народженням людина приходить у цей світ і ступає перші кроки по вже сплетеному полотну із ниток, котрі виготовили богині долі. Це і є особистим шляхом кожного. Наше завдання – приділяти увагу знакам фортуни. Щоб не збитися зі шляху, варто оглядатися по боках і читати вказівники. Було чимало падінь і злетів у житті Віктора Бронюка. Чимало

витівок підготувала доля чоловікові, сім'янину, батькові, сильному, вольовому і романтичному оптимісту, учителеві образотворчого мистецтва й історику за професією, патріотові в житті, музикантові у власному «тверезому й культурному» українському гурті, створеному у Вінниці.

– Я досягнув сьогодні того, чого прагнув. Кожна людина повинна бути самобутньою. Якщо говоримо про творчий процес, то головне – знайти в ньому себе, робити те, що близьке до серця і душі. Якщо ж це приносить користь та задоволення ще комусь, ти не даремно щось робиш у цьому житті.